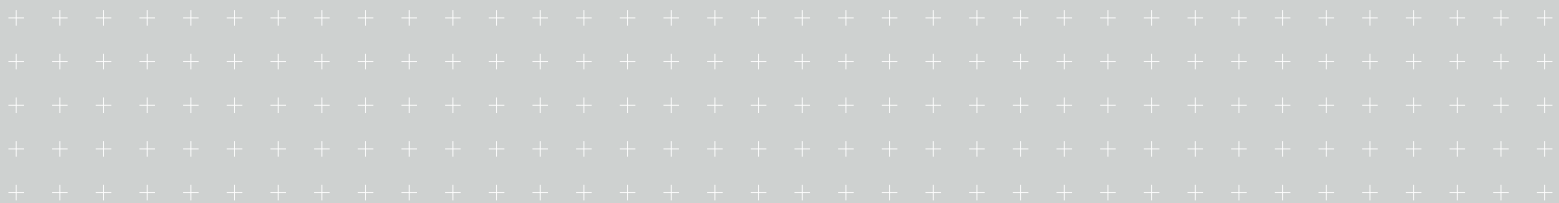

Lärande inom territoriellt samarbete

Rapport 0040

Lärande inom territoriellt samarbete

Lägesrapport rörande resultatuppföljning
och spridning av det svenska deltagandet i
samtliga program för territoriellt samarbete

Rapport 0040

© **Tillväxtverket**

Stockholm, december 2009

Produktion: Ordförandet AB

ISBN 978-91-86341-17-6

Rapport 0040

Har du frågor om denna publikation, kontakta:

Christina Skantze, 08-681 96 38 eller Birgitta Svensson,
08-681 94 66. Telefon, växel 08-681 91 00

Förord

Tillväxtverket har i sitt regleringsbrev uppdraget att förbättra resultatuppföljningen samt spridningen av det svenska deltagandet i samtliga program för territoriellt samarbete. Detta ska ske i samverkan med Sida, Boverket samt Sveriges Kommuner och Landsting. En lägesrapport avseende uppdraget ska lämnas till Näringsdepartementet 2009-06-29.

Rapporten har tagits fram i nära samarbete med parterna och utgör en gemensam bedömning av såväl programmen som arbetsprocessen. På Tillväxtverket har följande personer deltagit i arbetet Karin Hallerby, Birgitta Notstam, Christina Skantze, Birgitta Svensson och Anna Ullsten.

Göran Theolin
Stf Generaldirektör

Christina Skantze
Handläggare

Abstract

This report represents a progress report, on "performance, monitoring and the dissemination of Swedish participation in all European territorial cooperation programmes". The content has been jointly collected by the Swedish Agency for Economic and Regional Growth, The Baltic Sea Unit of the Swedish International Development Cooperation Agency, The National Board of Housing, Building and Planning and SALAR, the Swedish Association of Local Authorities and Regions.

The report has been commissioned by the Ministry of Enterprise, Energy and Communications.

The progress report covers the period from the start of the programming period until 30 June 2009 and consists of a brief description of the learning assignment and its background, structure of the report, results and conclusions and what can be developed.

The report has 2 focus which are reported in separate chapters.

- An overall assessment of the 13 programs and how these have contributed to the objectives of territorial cooperation in the national strategy. The economic situation in the reporting is up to the 30 March 2009.
- Assessment of the work, how we have succeeded to disseminate information and how the mission has been done.

Evaluation of Programmes

The aim of the European Territorial Cooperation Programmes is to develop cooperation across national boundaries. Sweden participates in 13 such programmes. This report provides the first comprehensive attempt to assess the 13 territorial programmes and how they contribute to the implementation of the National Strategy.

Sammanfattning

Denna rapport utgör den lägesrapport, rörande ”resultatuppföljning samt spridning av det svenska deltagandet i samtliga program för territoriellt samarbete” tillsammans med Sida Östersjöenheten, Boverket och SKL, som Tillväxtverket ska lämna till Näringsdepartementet i enlighet med Regleringsbrevet för 2009. Uppdraget benämns genomgående i texten som Lärandeuppdraget.

Lägesrapporten omfattar tiden från starten av uppdraget fram till och med den 30 juni 2009 och består av en kort beskrivning av Lärandeuppdraget och dess bakgrund, struktur på rapporten, resultat samt slutsatser och vad som kan vidareutvecklas.

Lägesbeskrivning har 2 fokus och redovisas i separata kapitel.

- En samlad bedömning av de 13 programmen samt hur dessa har bidragit till att nå målen för territoriellt samarbete i den nationella strategin. Den ekonomiska lägesrapporteringen är fram till den 30 mars 2009.
- Bedömning av arbetsprocessen, hur vi har nått ut och hur vi lyckats sprida information samt hur uppdraget utförts

Bedömning av programmen

De territoriella programmen handlar om att utveckla samarbete över nationsgränser. Det finns gränsregionala program som samarbetar mellan regioner som fysiskt gränsar till varandra. Sverige deltar i sex sådana program. I de transnationella programmen sker samarbetet i större angränsande regioner. Dessa program omfattar ibland hela länder och ibland delar av länder. Sverige deltar i tre sådana program. De interregionala programmen omfattar hela EU samt Norge och Schweiz. Tyngdpunkten i samarbetet ligger på erfarenhetsutbyte, kunskapsuppbyggnad och nätverksbyggande. Sverige deltar i fyra sådana program.

I denna rapport görs för första gången ett försök till samlad bedömning av de 13 territoriella programmens bidrag till genomförandet av den nationella strategin.

Tabell: De gränsregionala projektens bidrag till nationella strategin

	Riktlinje	Summa projekt
1	Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	11
2	Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	25
3	Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	21
4	Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	40
5	Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	5
6	Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	3
7	Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	43
8	Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	2
	Summa antal projekt	150¹

¹ De gränsregionala projekten kan bidra till flera riktlinjer.

Alla de gränsregionala projekten bidrar till nationella strategin med något undantag. Det finns två dominerande riktlinjer. Riktlinje 7. Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart innovativt nyttjande av naturresurser, kultur och kulturarv. Det är ju också en bred riktlinje som sträcker sig inom många områden. Detsamma gäller Riktlinje 4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer. Det som kan förvåna är emellertid att riktlinje 1. Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet har få projekt. En förklaring kan vara att programmen inte alltid äger frågan, utan att den hör mer hemma bland lagar och förordningar.

Tabell: De transnationella projektens bidrag till nationella strategin

	Riktlinje	Summa projekt
1	Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	-
2	Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	10
3	Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	6
4	Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	11
5	Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	1
6	Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	1
7	Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	15
8	Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	14
	Summa antal projekt	58¹

¹ Projekt kan bidra till fler riktlinjer.

I de transnationella programmen är riktlinje 7 mest använd tätt följd av riktlinje nr 8. Riktlinje 4 rörande innovativa miljöer är också vanligt förekommande. Riktlinje 6 har endast ett projekt, men där beaktas endast sjömotorvägar och inte andra infrastruktursatsningar.

Tabell: De interregionala projektens bidrag till nationella strategin

	Riktlinje	Summa projekt
1	Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	–
2	Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	1
3	Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	4
4	Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	12
5	Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6	Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	–
7	Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	9
8	Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	–
	Summa antal projekt	26¹

¹ S.o. Projekten kan bidra till fler riktlinjer.

De interregionala programmen innebär i många fall erfarenhetsutbyte/forskning, fördjupad kunskap, metodutveckling avseende regional utveckling. I de övergripande programmen EU27 med Norge och Schweiz passar de breda riktlinjerna in som riktlinje 4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer liksom riktlinje 7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv.

Sammanfattningsvis kan sägas att de gränsregionala programmen projekt bidrar i hög grad till den nationella strategin och dess riktlinjer. Detsamma gäller de transnationella programmens projekt, i de projekt svenska partners deltar.

De interregionala programmen har som huvudsyfte att sprida kunskap och bygga upp metoder för effektivt lärande inom stadsutveckling och regional utveckling och bidrar på ett övergripande plan till att nå målen i den nationella strategin.

Vissa riktlinjer är snäva t.ex. riktlinje 5. Bidra till att förbättra kommunikationer mellan nordiska storstadsregioner. Den täcks möjligen in i Öresund-Kattegatt-Skagerack-programmet och i Östersjöprogrammet. Detsamma gäller riktlinje 6. Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna mellan EU och stärka perifera regioners tillgänglighet. Infrastruktursatsningar i stort förefaller inte täckas in i denna riktlinje.

Utveckling av kommunikationsleder kräver dels ekonomiska såväl som fysisk-geografisk planering. Dessa planeringar hålls åtskilda. Dessa båda planeringsområden behövs samordnas. Metoden att utveckla dessa samordningsinsatser bör utvecklas. Det är viktigt att ytterligare metodiskt utveckla kommunikationsprojekt, knutna till europeiskt och makroregionalt perspektiv, kommer till stånd inom Interreg under kvarvarande del av perioden.

Den nationella strategins riktlinjer, skulle kunna stärkas inom några områden. Till exempel saknas att antal mål, som ingår i EU:s strategi för hållbar utveckling i den nationella strategins riktlinjer; som klimatförändringar och ren energi, folkhälsa, social integration, demografi och invandring.

Vidare saknas riktlinjer som berör samhällsplanering och stadsutveckling i den nationella strategin.

Målen i EU:s Strategin för Östersjöregionen skulle även kunna återspeglas i den nationella strategins riktlinjer. En sådan riktlinje skulle kunna avse säkerhet till sjöss.

Förslag inför framtida Interregprogram skulle möjligen vara att utvidga Interreg IVC eller motsvarande program, eftersom söktrycket är mycket högt och många goda projekt får ingen möjlighet att realiseras.

Av alla 329 projekt som har beslutats fram till 31 mars 2009 i de tretton territoriella programmen deltar svenska partners i över två tredjedelar av projekten och i knappt hälften av dessa har en svensk leadpartner, vilket måste betraktas som ett gott betyg. Enligt programmen uppfattning finns det också ett stort antal nya svenska leadpartners i projekten, vilket ökar det svenska lärandet.

Mer kvalitativ kunskap och lärande bör följas upp med fortsatt rapportering av en samlad bedömning av de territoriella programmen.

Bedömning av arbetsprocessen

Uppdraget består i dagsläget av fyra olika aktivitets- och ansvarsområden.

1. Förvaltning av program
2. Tematiskt erfarenhetsutbyte
3. Uppföljning och analys
4. Kommunikationsarenor

Tillväxtverket är ansvarig för aktivitetsområdena 1 och 4, Sida Östersjöenheten för område 3 och SKL för område 2. Boverket gör analyser i vissa program av den territoriella dimensionen och dess koppling till den kommunala översiktsplaneringen.

Uppdraget har medfört ett mervärde för samtliga parter genom ökade kontakter i det dagliga arbetet och har också för samtliga parter bidragit till synergieffekter mellan lärandeuppdraget och respektive myndighets och organisations reguljära verksamheter. En generell slutsats är dock att det tar tid att hitta strukturer för ett fruktbart samarbete.

Ett antal aktiviteter, med ett stort antal deltagare, i syfte att sprida resultat och effekter av de territoriella samarbetsprojekten har genomförts. Sammantaget har sex tematiska seminarier genomförts samt fyra nätverksträffar. Utöver dessa aktiviteter har ett Interregforum genomförts samt ett seminarium under Almedalsveckan. Sju rapporter har tagits fram. Alla seminarier har varit välbesökta och rapporterna efterfrågade. Vi bedömer att det höga svenska deltagandet i några av programmen till viss del är en konsekvens av dessa insatser.

Samspelet mellan de territoriella och de nationella regionala programmen har ej prioriterats och måste utvecklas speciellt i syfte att hitta metoder för ett effektivt lärande. Utöver detta bör kontakterna mellan likartade projekt inom olika program utökas för att hitta synergieffekter.

Avsaknaden av extra resurser för informationsspridning är en begränsning och betyder att avgifter måste tas ut för vissa aktiviteter.

Respektive myndighets och organisations målgrupper har deltagit i de aktiviteter som genomförts och samarbete med en ny målgrupp, Enterprise Europe Network, har påbörjats. Detta nätverk har SME som sin huvudmålgrupp och som på sikt kan engagera privata aktörer i transnationella program.

Arbetet med att sammankoppla olika finansieringskällor kräver ett nytt sätt att tänka på alla nivåer och ett mer proaktivt management. Detta arbete har påbörjats och kommer att intensifieras med hänsyn till strategin för Östersjöregionen.

Sammanfattningsvis kan konstateras att parterna på ett konstruktivt vis har arbetat med sitt gemensamma uppdrag och är överens om att uppdraget även bör omfatta uppföljningen av strategin för Östersjöregionen.

Särskilda medel till framförallt informationsaktiviteter och rapporter skulle underlätta och medföra en intensifiering av informationsaktiviteterna.

Innehåll

1	Introduktion	15
1.1	Bakgrund	15
2	Framtagning av lägesbeskrivningen	20
2.1	Återrapporteringens två fokus	20
2.2	Uppläggning av arbetet	20
3	Interregprogrammen i Sverige	22
3.1	Gränsregionala program	23
3.2	Transnationella program	40
3.3	Interregionala program	49
4	Hur vi genomfört vårt uppdrag	60
4.1	Tematiskt erfarenhetsutbyte	60
4.2	Analys och utvärdering	63
4.3	Förvaltning av program	65
4.4	Kommunikationsarenor	66
5	Slutsatser	68
5.1	Bedömning av programmen	68
5.2	Bedömning av arbetsprocessen	69
6	Att vidareutveckla	71
6.1	Programmen i relation till den nationella strategin	71
6.2	Arbetsprocessen	71

1 Introduktion

Detta kapitel beskriver bakgrunden till uppdraget och hur detta formulerats i respektive myndighets regleringsbrev samt parternas tolkning av hur uppdraget ska genomföras i form av interna riktlinjer.

1.1 Bakgrund

Tillväxtverket har tidigare haft i uppdrag att stödja ett erfarenhetsutbyte i administrativa frågor. I den gällande nationella strategin ska detta uppdrag breddas under innevarande programperiod till att omfatta även resultatuppföljning och spridande av erfarenheter av insatser inom gränsöverskridande, transnationellt och interregionalt samarbete.

I detta kapitel ges en kortfattad beskrivning av Lärandeuppdraget och relationen till Kommissionens reformerade sammanhållningspolitik och Sveriges nationella strategi.

Kommissionens reformerade sammanhållningspolitik

- Under programperioden 2007–2013 eftersträvas ökat samspel vertikalt mellan de politiska nivåerna, lokal, regional, nationell och EU, vid genomförandet.
- Även horisontellt eftersträvas en starkare integration mellan sammanhållningspolitikens finansiella instrument och andra finansiella instrument.
- Den regionala utvecklingspolitiken ska på ett tydligare sätt integreras med den europeiska sammanhållningspolitiken.
- Strukturfonderna ska bli viktiga verktyg i arbetet med målen som ställdes upp i Lissabon och Göteborg.

De s.k. Interreg-programmen har utvecklats från gemenskapsinitiativ till ett reguljärt mål – Mål 3 Territoriellt samarbete, vilket kommer att innebära ökade krav på resultat och uppföljning. Samtliga svenska kommuner och regioner berörs av minst ett transnationellt program och av programmen för interregionalt samarbete, Interreg IVC och Urbact.

Den nationella strategin, riktlinjer för territoriellt samarbete

Utgångspunkten för arbetet är den Nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013, antagen 2006. Strategin är avsedd att fungera som Sveriges ”strategiska referensram för EU:s sammanhållningspolitik”, vilket innebär att den utgör ett ramverk för det regionala utvecklingsarbetet och att den bla ”ska utveckla dialogen och samspelet mellan aktörer på lokal, regional, nationell och EU nivå” utifrån strategin och regionala utvecklingsstrategier.

Följande riktlinjer återfinns i strategin:

1. Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet.
2. Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag.
3. Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner.
4. Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer.
5. Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna.
6. Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet.
7. Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv.
8. Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön.

Uppdragets formulering i respektive myndighets regleringsbrev

Grundtanken är att Tillväxtverket, Boverket, Sida Östersjöenheten samt Sveriges Kommuner och Landsting utifrån sina respektive förutsättningar gemensamt ska verka för bättre samverkan, ökad spridning av erfarenheter och kunskap samt bättre resultatuppföljning mellan lokal, regional och nationell nivå och bidra till att öka antalet territoriella samarbetsprojekt. Arbetet skall utgöra ett komplement till de initiativ som tas av de enskilda programmen kring utvärdering och lärande. Tillväxtverket koordinerar uppdraget. Uppdraget är formulerat i respektive myndighets regleringsbrev enligt följande

Tillväxtverket: Uppdragsgivare Näringsdepartementet

Tillväxtverket ska arbeta med att förbättra resultatuppföljningen samt spridningen av det svenska deltagandet i samtliga program för territoriellt samarbete. Detta ska ske i samverkan med Sida, Boverket och i nära samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting. En läges-

rapport ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) senast den 29 juni 2009. I rapporten ska finnas en bedömning av hur programmen bidragit till genomförandet av den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013 prioriteringar.

Sida: Uppdragsgivare Utrikesdepartementet

Sida ska tillsammans med Tillväxtverket, Boverket samt Sveriges Kommuner och Landsting sprida erfarenheter från EU-finansierade samverkansaktiviteter i Östersjöområdet.

Sida ska redovisa hur myndighetens verksamhet främjat kunskapsutbyte och bidragit till att sprida erfarenheter och kunnande om EU:s territoriella och gränsöverskridande program i Östersjöområdet.

Boverket: Uppdragsgivare Miljödepartementet

Sprida erfarenheter om Interreg (Uppföljning av lärandeuppdraget) Boverket ska tillsammans med Tillväxtverket och Sida, förbättra uppföljningen samt spridningen av det svenska deltagandet i EU-programmen för territoriellt samarbete. Samverkan ska ske med SKL och en lägesrapport ska lämnas till Regeringskansliet (Näringsdepartementet) med kopia till Miljödepartementet senast den 30 juni 2009. Rapporten ska innehålla en bedömning av hur programmen har bidragit till att genomföra den nationella strategin för regional konkurrenskraft, entreprenörskap och sysselsättning 2007–2013.

Sveriges Kommuner och Landsting

SKL är en intresseorganisation för Sveriges Kommuner och Landsting och har av naturliga skäl inget regleringsbrev. Däremot är de namngivna i respektive myndighets regleringsbrev samt som en samarbetspartner i den nationella strategin. ”Ansvariga för att koordinera arbetet ska vara Nutek/Tillväxtverket i samarbete med Sida Östersjöenheten och i nära samarbete med Sveriges Kommuner och Landsting”.

Riktlinjer för uppdraget

Parterna har gemensamt tagit fram ett internt arbetsdokumentet Riktlinjer för territoriellt samarbete och beskrivit syfte och delmål enligt följande

Syfte

- Åstadkomma ett lärande och ett kunskapsutbyte mellan aktörer på lokal, regional och nationell nivå samt EU-nivå för att åstadkomma regional tillväxt.
- Att göra en bedömning av hur de 13 programmen bidragit till målen i den nationella strategin.

Delmål

- Öka samspelet mellan olika samhällsnivåer.
- Öka samspelet och samarbetet mellan de territoriella och nationella programmen.
- Underlätta för svenska aktörer att tillsammans med aktörer i andra länder använda tillgängliga finansieringsinstrument på ett effektivt och ändamålsenligt sätt.
- Nå nya målgrupper och bredda det svenska deltagandet i territoriella samarbetsprojekt.
- Öka antalet territoriella samarbetsprojekt.
- Engagera fler privata aktörer i transnationella program.
- Höja kvalitén på projekten genom att utveckla befintliga metoder och verktyg samt utveckla nya.
- Tydliggöra resultat och effekter av de territoriella samarbetsprojekten.
- Ta fram erfarenhetsbaserat underlag till Näringsdepartementet inför förhandlingarna rörande nästa programperiod.
- Utveckla metoder för effektivt lärande.

Uppdragets fyra aktivitetsområden

Uppdraget består i dagsläget av fyra olika aktivitets- och ansvarsområden. Tillväxtverket är ansvarig för två områden medan Sida Östersjöenheten och SKL ansvarar för var sitt. Boverket gör analyser i vissa program av den territoriella dimensionen och dess koppling till den kommunala översiktsplaneringen.

1. Förvaltning av program

Syftet med denna aktivitet är att underlätta programgenomförandet för berörda aktörer genom att samla berörda aktörer för gemensamt erfarenhetsutbyte. Vidare sprids kunskap om statusen för de olika programmen och vilka typer av projekt som beviljats. Huvudansvarig är Tillväxtverket.

2. Tematiskt erfarenhetsutbyte

Strukturfonderna är viktiga verktyg i det regionala utvecklingsarbetet och det finns många exempel på framgångsrika projekt inom territoriellt samarbete. Sveriges regioner har skiftande erfarenheter av arbete med EU-program. Arbetet med uppföljning och spridning av projektresultat inom denna aktivitet handlar bla om att skapa mötesplatser för erfarenhetsutbyte.

Syftet är att arbeta programöverskridande med inriktning på olika teman. Information om innehåll i program och vilka möjligheter till finansiering som finns ingår till viss del i uppdraget samt att öka det svenska deltagandet i samtliga program för territoriellt samarbete. Huvudansvarig är SKL.

3. Uppföljning och analys

För att förbättra kunskapsöverföringen och lärandet kring projekt-samarbeten inom Interreg är det av vikt att analysera projektens arbetsformer, processer, resultat och effekter på olika nivåer. Fokus ligger vid det mervärde som genereras genom samarbete över land- och regiongränser samt genom samarbete mellan olika typer av aktörer inom Sverige samt inom Östersjöregionen. Att arbeta med analys och uppföljning är i sammanhanget liktydigt med att samla erfarenheter och resultat som ska ligga till grund för metodstöd och metodutveckling. Huvudansvarig för denna aktivitet är SIDA.

4. Kommunikationsarenor

Syftet med denna aktivitet är att uppnå ett lärande och kunskapsuppbyggnad genom att skapa, utveckla och driva en officiell portal för information om aktiviteter och resultat inom dessa program. Portalen ska kunna lotsa besökare steg för steg till vad de söker och innehålla länkar till samtliga Interregprogramms hemsidor. Skriftlig information i form av nyhetsbrev kan knytas till webben genom prenumeration. Huvudansvarig är Tillväxtverket.

2 Framtagning av lägesbeskrivningen

Det här kapitlet ger en kortfattad beskrivning av hur Tillväxtverket tillsammans med projektarbetsgruppen och samrådsgruppen uppfattat vad lägesbeskrivningen ska innehålla samt uppläggningsen av arbetet.

2.1 Återrapporteringens två fokus

Projektgruppens diskussioner samt avstämning med Näringsdepartementet har lett fram till följande formulering av vad lägesbeskrivningen ska innehålla.

- En samlad bedömning av de 13 programmen samt hur dessa bidragit till att nå målen i den nationella strategin
- Bedömning av arbetsprocessen, hur vi har nått ut och hur vi lyckats sprida information

2.2 Uppläggning av arbetet

Fokus 1

För att kunna göra en bedömning av hur programmen överensstämmer med riktlinjerna i den nationella strategin beslöt projektledningsgruppen att ställa ett antal frågor till förvaltande myndigheter, infopoints, kontaktnoder samt några ledamöter av övervakningskommittéer.

Ett formulär upprättades för varje enskilt program där även en ekonomisk redovisning för programmet som helhet efterfrågades.

För respektive godkänt projekt ställdes följande frågor

1. Övergripande ekonomisk rapportering
2. Vilka projekt med svensk Leadpartner (Lp) eller partner återfinns under de olika riktlinjerna i respektive prioriterade insatsområde? Ett projekt kan återfinnas under flera riktlinjer.
3. Om projektet har svensk Lp – känner du till om den har varit Lp tidigare i andra Interregprojekt?
4. Hur stort är projektet i EU-medel totalt och hur stor är den svenska andelen?
5. Beskriv kortfattat det gränsöverskridande mervärdet för projektet.

Upplägget är avstämt med Näringsdepartementet samt förvaltningsmyndigheten för programmet Öresund – Kattegatt – Skagerack.

Fokus 2

Projektledningsgruppens uppfattning var att bedömningen av hur uppdraget genomförts måste få karaktären av en så kallad självbedömning som genomförts på följande sätt.

Huvudansvarig för respektive aktivitetsområde (Förvaltning av programmen, Uppföljning och analys, Tematiskt erfarenhetsutbyte samt Kommunikationsarenor) skulle var för sig besvara följande frågor

- Antal aktiviteter som genomförts och kort beskrivning av respektive aktivitet
- Vilka har deltagit/målgrupper
- Har aktiviteterna utvärderats av deltagarna
- Hur har arbetsgruppen varit involverad

Lägesbeskrivningens slutsatser och kommentarer är en gemensam bedömning utifrån de fyra aktörernas perspektiv.

3 Interregprogrammen i Sverige

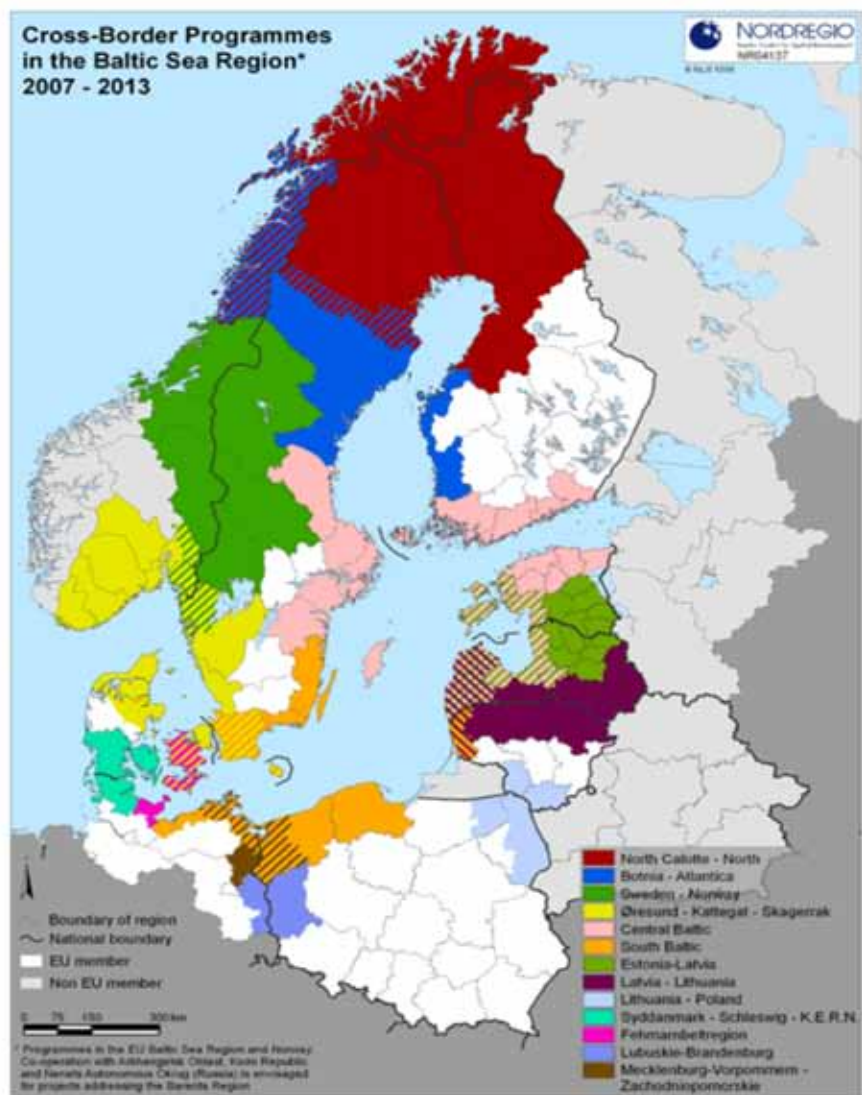
Under 2007–2013 medverkar Sverige i 21 strukturfondsprogram; åtta regionala och 13 territoriella samarbetsprogram, som finansieras av Europeiska regionala utvecklingsfonden. Sammanlagt kanaliseras tio miljarder kronor till de territoriella samarbetsprogrammen, medan åtta miljarder går till de nationella. I alla program ingår svensk offentlig medfinansiering, vilken är minst 25 procent och högst 50 procent.

De territoriella programmen handlar om att utveckla samarbete över nationsgränser. Det finns Gränsregionala program där samarbete sker mellan regioner som fysiskt gränsar till varandra. Sverige deltar i sex sådana program. Se karta 1. I de transnationella programmen sker samarbetet i större angränsande regioner. Dessa program omfattar ibland hela länder och ibland delar av länder. Sverige deltar i tre sådana program. Se karta 2. De interregionala programmen omfattar hela EU samt Norge och Schweiz. Tyngdpunkten i samarbetet ligger på erfarenhetsutbyte, kunskapsuppbyggnad och nätverksbyggande. Sverige deltar i fyra sådana program.

I detta avsnitt görs för första gången ett försök till samlad bedömning av de 13 territoriella programmens bidrag till genomförandet av den nationella strategin. Metoden som använts är att alla program har svarat på en enkät med ett antal frågor och gjort personliga bedömningar. Man har själv utifrån den kunskap man besitter bedömt om projekten kan inordna sig i en nationell riktlinje eller inte. Detta är inte en exakt vetenskap utan en bedömning. Detsamma gäller om projektet har en svensk leadpartner, ifall det är en erfaren leadpartner eller ny.

Man måste också hålla i minnet att många siffror och uppgifter är indikativa och ibland inte exakta. Projektbudgetar t.ex. är inte alltid särskiljande för de olika länderna/partners som ingår i projektet. Efter sammanställning av bidragen från de olika programmen har alla förvaltningsmyndigheter i Sverige och svenska kontaktpunkter för de olika programmen haft möjlighet att läsa igenom avsnitten och kommentera.

3.1 Gränsregionala program

Interreg IVA Nord

Interreg IVA Nord är ett gränsregionalt samarbetsprogram mellan

- Sverige; Norrbottens län, Skellefteå, Sorsele, Malå och Norsjö kommuner i Västerbotten.
- Finland; Lappland, Norra Österbotten och mellersta Österbotten.
- Norge; Finnmarks, Troms och Nordlands fylken (norska interregmidler).

Karta 2

Programmet syftar till att utveckla hela regionens näringsliv, funktionalitet och identitet. I programmet ingår delprogrammet Sápmi, Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands län samt del av Dalarnas och i Finland Lappland Norra och Mellersta Österbotten samt i Norge Finnmarks, Troms, Nordlands och Nord- och Sör-Trøndelag fylken samt del av Hedmark fylkeskommun (Elgå Reinbetesdistrikt) som är ett samiskt delprogram för gränslös utveckling. Programmet godkändes av Kommissionen den 12 december 2007.

EU-ramen för programmet under perioden 2007–2013 är 33,966 M€. Till detta kommer norska IR-medel och medfinansiering från respektive land. Totalt omsluter programmet 74 M€.

Programmet har fyra prioriterade områden inklusive delprogrammet Sápmi, förutom tekniskt stöd.

- Utveckling av näringslivet

Programmet kan stödja gränsöverskridande insatser för att utveckla näringslivet. Det handlar bland annat om gränsöverskridande affärsrådgivning, branschspecifik kompetensutveckling och insatser för att göra ungdomar mer delaktiga i samhället.

- Forskning, utveckling och utbildning
Programmet kan ge stöd till att bygga strategiska allianser och plattformar för forskningssamarbete. Det gäller också utbyte av forskare, lärare och studenter, även nya metoder och arbetssätt för entreprenörskap i skolan.
- Regional funktionalitet och identitet
Insatser för att utveckla gemensamma lösningar för service och infrastruktur. Stöd kan också ges till småskaliga projekt som utvecklar kontakter mellan unga i regionen
- Delprogrammet Sápmi – gränslös utveckling
Insatser som ökar de traditionella näringarna, utveckla samordning mellan andra aktörer. Utveckla samiska levnadsvillkor och stärka det samiska språket.

Utveckling av näringslivet har tilldelats en tredjedel av EU-ramen, medan de andra två prioriteterna har ca 25 procent vardera och Sápmi ca 6 procent.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

Det svenska deltagandet är mycket högt i Nordprogrammet. Av 46 beslutade projekt deltar svensk partner i 44 projekt fram till den 31 mars 2009. I majoriteten av projekten är det en svensk leadpartner, som i de flesta fall varit leadpartner tidigare i projekt.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt Beslutat	Därav Svensk projektandel
Utveckling av näringslivet	11,1	2,8	1,7
Forskning, utveckling och utbildning	8,2	4,6	2,4
Regional funktionalitet och identitet	8,2	3,8	2,4
Delprogrammet Sápmi	4,3	1,1	1,1
Tekniskt stöd	2,0		
Summa	33,966	12,4	7,6

Per den 31 mars är 37 procent av EU-ramen beslutad, vilket visar på att programmet har kommit igång mycket snabbt. Budgeten per projekt är väldigt skiftande. Det finns till exempel sju projekt (inklusive ett samiskt projekt) som kan betraktas som förstudie dvs. omfattar max 10 000 € bland de beslutade projekten. Det största projektet finns inom prioritet 1, Utveckling av näringslivet och är på 667 139 €. Projektet syftar till att utveckla och stärka produktionsbolag samt utveckla och stärka filmarbetare.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Utveckling av näringslivet	13	12	8	4
Forskning, utveckling och utbildning	11	11	6	4
Regional funktionalitet och identitet	16	16	12	0
Delprogrammet Sápmi	6	5	5	–
Summa	46	44	31	8

Sverige deltar i de flesta projekten, se följande tabell.

Rapportering av nationella strategin

Inom Nordprogrammet är riktlinje nr 7. Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv den dominerande. Det gäller framförallt de samiska projekten som omfattar strategier i syfte att utveckla de samiska språken och att utbyta kunskap. Ett stort projekt är Music on Top, som syftar till att integrera och utveckla kulturer och musik från de tre länderna. Inom riktlinje 4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer, finns bland annat projektet SensorBand II, som syftar till att vidareutveckla ett gränsöverskridande konsortium för att bredda kunnandet i vård och medicinsk teknik genom nära samarbete mellan företagens produktutveckling och universitetens vetenskapliga forskning. Riktlinje 3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner. Projekt inom denna riktlinje är framförallt inriktade på omfattande samarbete mellan kommuner i Tornedalen.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	1
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	7
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	8
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	10
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	2
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	14
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	
Summa antal projekt	44

Bedömning av programmet

Interreg IV A Nord bidrar väl till den nationella strategin. Alla projekt är helt i linje med någon av den nationella strategins riktlinjer. Naturligt nog är inte vissa riktlinjer representerade. Riktlinje 6 gäller endast sjömotorvägar och Nordprogrammet trots sitt perifera läge har inget projekt inom detta område. För att öka tillgängligheten krävs andra infrastruktuursatsningar som inte ryms inom detta program.

Interreg IVA Botnia-Atlantica

Interreg IVA Botnia-Atlantica är ett gränsregionalt samarbetsprogram mellan Österbotten, Mellersta Österbotten och Satakunta i Finland, Västerbottens och Västernorrlands län samt Nordanstig kommun i Sverige och Nordland fylke i Norge.

Programmets mål är stärkt öst-västlig dimension och långsiktig medverkan till ökad integration och samverkan för en starkare tillväxt och hållbar utveckling i Botnia-Atlanticaområdet. Detta ska uppnås genom att:

1. utveckla kommunikationer, natur- och kulturmiljöer och mellanmänskliga kontakter ökar sammanhållningen mellan regionerna;
2. samarbeta över gränserna stärks de innovativa krafter som förbättrar kompetens och konkurrenskraft inom näringsliv, teknik och samhällsutveckling.

Programmet har två prioriterade områden, förutom tekniskt stöd – strukturer för samverkan och tillväxt genom samverkan.

- **Strukturer för samverkan** handlar om att sammanhållningen mellan regionerna ökar genom gemensam gränsöverskridande utveckling av kommunikationerna, natur- och kulturmiljön, och de kulturella banden. Under detta prioriterade område kan verksamhet finansieras som fokuserar på: miljö, kommunikationer och sammanhållning.
- **Tillväxt genom samverkan** handlar om att det gränsöverskridande samarbetet stärker de innovativa krafter som förbättrar kompetens och konkurrenskraft inom näringsliv och samhällsutveckling. Under detta prioriterade område kan verksamhet finansieras, som fokuserar på kompetens, näringsliv och samhälle.

EU-ramen består av 30,4 M€. I programmet ingår också 2,8 M€ från Norska staten. Dessutom finns en regional medfinansiering från de tre länderna som är lika stor som de två nämnda summorna tillsammans. Programramen är således på sammanlagt 66,6 M€. Medfinansieringsgraden är 50 procent.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

42 procent av den totala EU-ramen är hittills beslutad (beräkning exklusive TA-medel). Den svenska andelen är cirka 40–60 procent. Partnerbudget finns inte med i beslutsunderlaget och andelen kan därför inte anges exakt.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt beslut av ram	Därav svenskt deltagande
Strukturer för samverkan	12,9	4,0	–
Tillväxt genom samverkan	15,7	8,0	–
Tekniskt stöd	1,8	–	–
Summa	30,4	12,0	–

Som framgår av tabellen nedan är det svenska deltagandet mycket högt i programmet. Svenskt deltagande förekommer i samtliga 26 beslutade projekt. 19 av projekten har svensk lead partner, varav 8 stycken är nya lead partner.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Strukturer för samverkan	8	8	8	3
Tillväxt genom samverkan	18	18	11	5
Summa	26	26	19	8

Rapportering av nationella strategin

Som framgår av tabellen nedan finns projekt inom alla riktlinjer i den nationella strategin med undantag för riktlinje 5 – Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna. De flesta projekten handlar om riktlinje 2 – främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag samt riktlinje 4 – Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	3
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	7
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	3
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	7
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	1
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	3
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	2
Summa antal projekt	26

Bedömning av programmet

Interreg IVA Botnia-Atlantica bidrar väl till den nationella strategin, speciellt Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag och Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer. Projekt finns under samtliga riktlinjer med undantag för riktlinje 5 – Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna. Detta kan bero på att det inte finns så många storstäder i programområdet.

Interreg IVA Sverige – Norge

Sverige-Norge är ett gränsregionalt samarbetsprogram mellan Sverige och Norge. Programmet stödjer projekt som syftar till att stärka regionens attraktivitet och konkurrenskraft.

Under perioden 2007–2013 satsar Europeiska regionala utvecklingsfonden cirka 37,2 M€ för att uppnå en ekonomisk stark region med en attraktiv livsmiljö. Till det kommer medfinansiering från de två medverkande länderna; Sverige 30,9 M€ och Norge 26,0 M€. Till detta ska även läggas norska IR-midler med 26,0 M€. Medfinansieringsgraden är 55 procent i projekten.

Under programperioden 2007–2013 stödjer programmet insatser inom följande två prioriterade områden.

- **Ekonomisk tillväxt:** Programmet stödjer projekt för olika former av utbyte mellan länderna som genererar ekonomisk tillväxt. Det gäller bland annat samarbete kring frågor som arbetsmarknad, studier, handel, entreprenörskap, innovationer och kluster.
- **Attraktiv livsmiljö:** Programmet ger stöd till projekt som medverkar till utveckling av kultur, metoder för stads- och landsbygdsutveckling, förbättrad folkhälsa och hushållning av naturresurser.

Berörda geografiska områden

Nordens Gröna Bälte: Jämtlands län i Sverige, Nord- och Sör-Trøndelag fylkeskommuner i Norge. Västernorrlands län kan delta i viss omfattning.

Inre Skandinavien: Värmlands och Dalarnas län i Sverige. I Norge ingår Hedmarks fylke, kommunerna Askim, Skiptvet, Eidsberg, Trögstad, Marker, Römskog, Aremark, Hobøl och Spydeberg i Östfolds fylke, kommunerna Hurdal, Nannestad, Gjerdrum, Eidsvoll, Ullemsaker, Nes, Skedsom, Lörenskog, Nittedal, Raelingen, Fet, Sörum och Aurskog-Höland i Akershus fylke. Gävleborgs och Örebro län i Sverige och Oppland samt Oslo kommun i Norge kan delta i viss omfattning.

Gränslöst Samarbeta: Fyrbodalsområdet i Västra Götalands län i Sverige (kommunerna Strömstad, Tanum, Sotenäs, Munkedal, Lysekil, Uddevalla, Orust, Trollhättan, Vänersborg, Färgelanda, Mellerud, Åmål, Bengtsfors och Dals-Ed). I Norge ingår kommunerna Halden, Moss, Sarpsborg, Fredrikstad, Hvaler, Råde, Rygge, Våler och Rakkestad i Östfolds fylke samt kommunerna Vestby, Ski, Ås, Frogn, Nesodden, Oppegård och Enebakk i Akershus fylke. Oslo kommun kan delta i viss omfattning.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

Vid tidpunkten för mätningen har 38 procent av EU-medlen (beräkning exklusive TA-medel) in-tecknats och ytterligare beslut om medel har fattats därefter. Se nedanstående tabell.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt beslut av ram	Därav svenskt deltagande
Ekonomisk tillväxt, Infrastruktur	20,9	8,2	8,2
Attraktiv livsmiljö	14,1	5,2	5,2
Tekniskt stöd	2,2	–	–
Summa	37,2	13,4	13,4

Av tabellen nedan framgår att antalet projektbeslut fördelar sig jämt mellan de två prioriterade områdena.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Ekonomisk tillväxt, Infrastruktur	18	18	18	–
Attraktiv livsmiljö	20	20	20	–
Summa	38	38	38	–

I varje projekt finns en svensk leadpartners, som hanterar EU-budgeten. En projektägare finns också på den norska sidan. Information om huruvida leadpartner är erfaren eller ny har inte givits. I programmet finns möjlighet att söka medel för förprojekt och småprojekt. Ett antal beslut till sådana projekt finns men redovisas inte i denna rapport.

Rapportering av nationella strategin

Programmet bidrar väl till att uppfylla den nationella strategin. Speciellt har programmet många projekt som främjar ett fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer och projekt som främjar ett fördjupat samarbete över nationsgränserna för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv. Projekten har erhållit stöd från regionala fonden med mellan 5,8–0,125 miljoner SEK under riktlinje 4. Ett av de större projekten under riktlinje 4 är Innovation Music Network, som genom sitt gränsöverskridande nätverk syftar till att skapa marknadsmässiga mervärden. Det gäller att få tillgång till två länders och även de större städernas marknader och därmed blir en tillgång för musik och upplevelsenäringen i hela inre Skandinavien. Även kompetensmässigt ger projektet mervärden då det är kompletterande på båda sidor av gränsen när det gäller spetskompetens i musik, managementutbildning och produktionsutbildning. Ett annat exempel är Interregionalt universitetsnätverk- UNISKA- universitetet, vars syfte är att främja gränsregional samverkan med kompetensutveckling i universitets- och högskolenätverk i samverkan med arbets- och näringsliv.

Beslut om EU-medel i projekt under riktlinje 7 varierar mellan 6,8–0,125 miljoner SEK. Som exempel under riktlinje 7 kan nämnas projektet Kosterhavet- Ytre Hvaler; vårt gemensamma arv, kan erbjuda sina tjänster till olika aktörer på lokal och regional nivå. Projektet syftar till att bilda två marina nationalparker som direkt gränsar till varandra och då förväntas ge både ekonomiska, sociala, samhällsliga och miljömässiga vinster.

Riktlinjerna 5, 6 och 8 är inte applicerbara på detta programs innehåll.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	6
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	3
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	5
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	15
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	–
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	15
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	–
Summa antal projekt	44 (6)¹

¹ Sex projekt har dubbla riktlinjer. Det gäller riktlinje 1.

Bedömning av programmet

Interreg IV A Sverige – Norge är ett program, vars projekt är väl förankrade inom den nationella strategins riktlinjer. Projekt finns under i stort sett varje riktlinje inom den nationella strategin som är relevant för programmet. Sex projekt stöder riktlinje iförutom stöd till andra riktlinjer.

Programmet har en jämn inströmning av ärenden till varje utlysning och kommer även fortsättningsvis att arbeta i linje med den nationella strategin.

Interreg IVA Central Baltic

Geografin omfattar åtta svenska län; Gotland, Gävleborg, Uppsala, Stockholm, Södermanland, Västmanland, Örebro och Östergötland. Därutöver omfattar programmet regioner i Södra Finland/Åland, Estland och Lettland.

Programmet består av två delprogram och ett övergripande program. *Central Baltic programmet* är det övergripande programmet som omfattar alla regioner, definierade i programmet; *Southern Finland and Estonia sub-programmet* omfattar endast regioner i södra Finland och i Estland; *Archipelago- and Islands sub-programmet* omfattar regioner med skärgård och öar som är definierade i programmet.

Programmets vision är att skapa en globalt erkänd, dynamisk, hållbar och konkurrenskraftig region som är attraktiv näringsliv och besökare och där människor vill leva, arbeta och investera.

Programmet består av tre prioriteringar utöver tekniskt stöd:

- **En säker och hälsosam miljö** fokuserar på att skydda och förbättra miljön, med speciellt fokus på Östersjön. Prioriteringen handlar om att genom hållbar utveckling skapa en attraktiv miljö för både invånare och besökare.

- **En ekonomiskt konkurrenskraftig och innovativ region** fokuserar på att förbättra den ekonomiska utvecklingen och konkurrenskraften i programområdet. Innovationer och breda gränsöverskridande samarbeten i syfte att underlätta för personer, tjänster och varor att röra sig över nationsgränserna.
- **Attraktiva och dynamiska samhällen** fokuserar på att skapa en bättre livsmiljö för programmets invånare. Frågor som tas upp är folkhälsa, säkerhet, kulturutbyte och ett sammanhållet programområde. Dessutom handlar prioriteringen om att skapa lika förutsättningar för olika grupper i samhället. Prioriteringen fokuserar på ett mer inkluderande EU med hållbar ekonomisk utveckling, fler och bättre jobb samt social sammanhållning.

Programraden uppgår till 136 M€, varav EU-medel utgör drygt 102 M€ och nationell medfinansiering utgör 33,8 M€. Medfinansieringsgraden ligger på 78 procent i samtliga prioriteter utom tekniskt stöd.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt beslutat ¹	Därav svensk andel
En säker och hälsosam miljö	28,1	5,2	0,1
En ekonomiskt konkurrenskraftig och innovativ region	42,4	7,4	1,2
Attraktiva och dynamiska städer	25,6	4,5	0,5
Tekniskt stöd	6,1	–	–
Summa	102,2	17,1	1,8

¹ Summorna innehåller medfinansiering!

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
En säker och hälsosam miljö	4	1	–	–
En ekonomiskt konkurrenskraftig och innovativ region	8	5	–	–
Attraktiva och dynamiska städer	7	1	1	–
Summa	19	7	1	–

Svenska partners finns med i 7 av 19 projekt. Däremot finns det bara en svensk leadpartner.

Rapportering av nationella strategin

Eftersom Central Baltic har valt att inte lämna uppgifter har tillväxtverket valt att göra en egen bedömning efter de projektbeskrivningar som finns på programmets hemsida. Dessa är dock mycket kortfattade vilket innebär att bedömningen inte är särskilt precis.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

	Riktlinje	Summa projekt
1	Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	–
2	Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	1
3	Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	–
4	Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	2
5	Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6	Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporter inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	–
7	Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	2
8	Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	–
	Summa antal projekt	5

Av de projekt som har beslutats inom ramen för Interreg IVA Central Baltic finns det 2 projekt som inte passar in i den nationella strategins riktlinjer som återfinns inom området gränsöverskridande samarbete. Projekten handlar om utbildning av potentiella företagare samt metodutveckling angående utsatta stadsdelar.

Bedömning av programmet

Eftersom endast 7 projekt hade beslutats fram t.o.m. mars 2009 är det svårt att dra några långtgående slutsatser om programmets bidrag till den nationella strategin. Central Baltic har i dagsläget inte några projekt med svenska medverkanden i linje med någon av de riktlinjer som specifikt tar upp frågor om Östersjön eller storstäder.

Interreg IVA Öresund-Kattegat-Skagerrack

Öresund-Kattegat-Skagerrack är ett gränsregionalt samarbetsprogram mellan Sverige, Danmark och Norge. Programmets övergripande vision är att göra Öresund-Kattegat-Skagerrack till en attraktiv och konkurrenskraftig region som kännetecknas av ett kunskapsbaserat samarbete och hållbar utveckling.

Under perioden 2007–2013 satsar Europeiska regionala utvecklingsfonden cirka 111 M€ på regional konkurrenskraft och ökad sysselsättning i programområdet. Nationell medfinansiering från Sverige och Danmark till programmet med 111 M€ läggs till. Till detta kommer norska medel med 33,6 M€. Medfinansieringsgraden är 50 procent i projekten.

Under programperioden 2007–2013 stödjer programmet insatser inom följande tre prioriterade områden

- **Främja hållbar ekonomisk tillväxt**

Huvudsakligt fokus i projekten ska ligga på tillväxtfrämjande insatser inom näringslivsutveckling, forskning och utveckling samt högre utbildning. Tillväxtnärings, kluster och miljö är teman som kan stödjas i programmet.

- **Binda samman regionen**

Att binda samman regionen handlar om att utveckla samarbete mellan organisationer och institutioner. Större samarbetsprojekt inom miljö, planering, transport och infrastruktur kan också få stöd, till exempel projekt för att skapa ökad tillgänglighet till transporter och IT för människor på landsbygden.

- **Främja vardagsintegration**

Programmet kan stödja konkreta lösningar som underlättar kontakter över gränsen för människor, företag och organisationer. Insatserna ska syfta till att göra det enkelt att bo, studera, arbeta och ta del av kultur, natur, sport och föreningsliv i hela regionen.

Berörda geografiska områden

Öresund: Skåne län i Sverige och Själland med öarna samt Bornholm i Danmark.

Kattegat-Skagerrak: Region Halland och Västra Götalandsregionen i Sverige, Region Nordjylland, delar av region Midtjylland i Danmark samt Oslo kommun och sju fylkeskommuner i Norge (Östfold, Akershus, Vestfold, Buskerud, Telemark, Aust-Agder och Vest-Agder).

Det finns också möjligheter att genomföra projekt som omfattar både Öresundsregionen och Kattegat-Skagerrakregionen.

Blekinge län, Kronobergs län, Jönköpings län, Örebro län, Värmlands län samt i Norge Hedmarks fylke, Opplands fylke och Rogalands fylke kan också medverka i viss omfattning.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

Den 31 mars 2009 har beslut fattats som omfattar 8,5 procent av indikerad budget av EU-medel på de prioriterade områdena (exkl TA). Programmet godkändes något senare än de övriga IV A – programmen och inflödet av ansökningar har genomgående lägre än förväntat. Projekten söker i genomsnitt 600 000 EUR. För att öka inflödet av ansökningar kommer det under 2009 att genomföras fler kommunikationsaktiviteter riktade mot programmets målgrupper. Projekt finns inom varje prioritet.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt beslut av ram	Därav svenskt deltagande
Främja ekonomisk hållbar tillväxt	49,8	5,9	3,6
Binda samman regionen	36,7	2,4	1,1
Främja vardagsintegration	18,4	0,2	0,1
Tekniskt stöd	6,7	–	–
Summa	111,6	8,5	4,8

Av tabellen nedan framgår att det svenska deltagandet är bra i programmet och av de 15 projekt som godkänts har 7 svensk leadpartner. Denna period har även fyra projekt av sju en ny leadpartner. I programmet finns möjlighet att söka om medel för mikroprojekt och förberedande projekt. Dessa ingår också i sammanställningen nedan.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Främja ekonomisk hållbar tillväxt	7	7	5	3
Binda samman regionen	7	7	2	1
Främja vardagsintegration	1	1	0	0
Summa	15	15	7	4

Rapportering av nationella strategin

Programmet arbetar genom sina projekt väl för att bidra till den nationella strategins uppfyllande. Trots hittills få godkända projekt har programmet täckt in de flesta riktlinjerna inom den nationella strategin. Inga projekt stöder ännu riktlinjerna 6 och 8. Observera här att projekten ofta har aktiviteter som kan klassas in under flera riktlinjer.

Ett exempel på ett projekt som stöder riktlinjerna 3, 5 och 7 är VISÖ – Visualisering av infrastruktur och hållbar stadsutveckling i Öresund. Projektet kommer att ta fram gemensamma gränsregionala planeringsverktyg som suddar ut betydelsen av en landsgräns. Då kan de fulla effekterna av de funktionella drivkrafter som påverkar efterfrågan på exempel bostäder, arbetsplatser och transporter studeras på ett samlat sätt. Detta ger ett mera faktabaserat, trovärdigt och transparent planeringsunderlag än vad som finns idag.

Inom riktlinjerna 2, 4 och 7 finns projektet Strategisk Nanoteknisk Satsning som kommer att arbeta med forskning, utveckling och kommersialisering inom nanoteknologin. Styrkor att uppnå är geografisk närhet i kontakter och strukturer, få en internationell synlighet inom sakområdet och öka den internationella attraktionskraften för det geografiska området.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin¹

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	2
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	4
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	3
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	4
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	3
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	–
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	5
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	–
Summa antal projekt (projekt kan stödja mer än en riktlinje)	7 (21)

¹ I tabellen redovisas de 7 godkända projekt som har svensk leadpartner. I sammanställningen är ett förberedande projekt och ett mikroprojekt med svensk leadpartner utelämnade.

Bedömning av programmet

Interreg IV A Öresund- Kattegat- Skagerrak är ett program, vars projekt är väl förankrade inom den nationella strategins riktlinjer. De godkända projekten stöder de flesta av den nationella strategins riktlinjer och flera av dem bidrar till mer än en riktlinje. Riktlinje 6 och 8 syftar till att främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön, täcks inte in av något projekt, vilket inte är överraskande. Östersjön ligger inte inom programmets kärnområden. Det är tänkbart att det kan komma projekt som syftar till att stärka transportvägar till och från Östersjön via Öresund, Kattegatt och Skagerack. Det finns inte heller projekt som direkt syftar till ett fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön, d.v.s. riktlinje 8. Det finns dock några projekt som arbetar med havsmiljö och på sådant sätt indirekt bidrar till detta.

Interreg IVA South-Baltic

Programmet är ett gränsregionalt samarbetsprogram mellan Sverige, Polen, Tyskland, Danmark och Litauen. Programmets övergripande vision är att stärka hållbar utveckling i Södra Östersjöområdet. Det ska ske genom gränsöverskridande samarbete för ökad konkurrenskraft och ökad integration mellan människor och institutioner.

Programmet har två prioriterade områden utöver tekniskt stöd:

- **Ekonomisk konkurrenskraft** handlar om plattformar och nätverk för starkare samarbete mellan små och medelstora företag i Södra Östersjöområdet; utveckling av praktiska lösningar för att öka användning av internationella forskningsresultat i konkret affärsverksamhetsmiljö; arbetsmarknadsaktiviteter med syfte att öka rörligheten; utveckling av nya utbildningsmetoder (e-learning) på en integrerad marknad samt åtgärder inom infrastruktur-, transport- och trafikområdet.

- **Attraktivitet och gemensam identitet** handlar om det gemensamma havet, till exempel pilotprojekt inom vatten- och avfallshandling; åtgärder för ökad beredskap i händelse av miljökatastrofer i Östersjön; småskaliga investeringar av pilotkaraktär av förnyelsebara energikällor; bevarande och utnyttjande av natur- och kulturarv, landskap och traditioner för regional utveckling; hållbara turismprodukter som respekterar behovet av skydd för natur- och kulturarvet; småskaliga investeringar av pilotkaraktär för att förbättra infrastruktur inom turism (t.ex. turistbåthamnar); samt lokala initiativ för erfarenhetsutbyte, hållbart nätverksskapande och gränsöverskridande events.

Under perioden 2007–2013 satsar Europeiska regionala utvecklingsfonden cirka 61 M€ på regional konkurrenskraft och ökad sysselsättning. Till det kommer medfinansiering med 14,6 M€ från de fem medverkande länderna. Medfinansieringsgraden är 75 procent för partner från Sverige och Danmark och 85 procent för övriga deltagarländer.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

Hittills har programmet tagit beslut om projekt som motsvarar ungefär en fjärdedel av EU-ramen.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt Beslutat	Därav svensk andel
Ekonomisk konkurrenskraft	22,5	5,5	1,3
Attraktivitet och gemensam identitet	34,6	9,5	3,5
Tekniskt stöd	3,6	–	–
Summa	60,7	15,0	4,8

Det svenska deltagandet i programmet är mycket högt. Av totalt 16 projekt återfinns svenska partners i 14 projekt eller 87,5 procent av de beslutade projekten. Det finns fyra svenska lead partners i de hittills beslutade projekten.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Ekonomisk konkurrenskraft	6	6	1	–
Attraktivitet och gemensam identitet	10	8	3	–
Summa	16	14	4	–

Rapportering av nationella strategin

Programmets projekt täcker in stora delar av den nationella strategin. Det är endast två riktlinjer som det saknas projekt inom – riktlinjerna 1 och 5 (se tabell nedan).

Som framgår av tabellen nedan är det riktlinjerna 7 – Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv samt 4 – Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer som är de riktlinjer som flest projekt passar inom.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	–
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	1
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	2
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	3
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporter inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	2
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	4
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	2
Summa antal projekt	14

Exempel på gränsöverskridande mervärde för projekt inom riktlinje 7 återfinns t.ex. inom projektet Four Corners Heritage – Developing the Four Corners as a sustainable destination based on natural and cultural heritage. Projektet syftar till att utveckla gemensam marknadsföring genom att inkludera små gästhamnar och arkeologiska/historiska platser baserade på natur- och kulturarv. Målet är att öka kunskapen och marknadsföra det gemensamma natur- och kulturarvet genom nätverkande och gemensamma aktiviteter.

Bedömning av programmet

Samtliga beslutade projekt med svenskt deltagande passar in under någon av den nationella strategins riktlinjer. Dessutom täcker programmets projekt in stora delar av riktlinjerna och programmet kan därför anses vara väl förankrat i den nationella strategin.

Contact Point Sweden understryker att Kaliningrad är ett viktigt område för samarbete inom programmet. Dock är det inte möjligt att finansiera deras medverkan med EU-medel (ej heller ENPI-medel). Man skulle önska från programmets sida att hitta bättre metoder för samverkan.

Programstarten blev sen p.g.a. avsaknad av fungerande struktur/programstruktur; Joint technical secretariat (JTS i Polen). Sedan

¹ European Neighbourhood Programme Initiative

starten har bra samarbete har etablerats mellan Contact Points och Förvaltningsmyndigheten i Polen.

Det finns ett starkt engagemang i regionerna och viljan till interregional samverkan har ökat starkt under 2009 inom hela området.

3.2 Transnationella program

Interreg IVB Östersjön

Interreg IV B Östersjön är ett transnationellt samarbetsprogram, som berör sju hela EU-länder runt Östersjön samt delar av norra Tyskland. Utanför EU ingår hela Norge och Vitryssland. Nordvästra Ryssland ingår också i programmet, men deltar inte för närvarande. Den övergripande visionen för programmet är att göra Östersjön till en attraktiv region för människor att leva, arbeta och investera i. Den övergripande målsättningen med programmet är att bidra till utvecklingen av en hållbar, konkurrenskraftig och territoriellt integrerad Östersjöregion. Östersjöregionen ska bli mer attraktiv att investera och arbeta i och tillväxt ska åstadkommas genom förbättrad kunskap och innovation. Programmet godkändes av Kommissionen den 21 december 2007.

EU-ramen för programmet under perioden 2007–2013 är 208 M€, därtill tillkommer norska IR-midler 6 M€ samt EU-finansierade ENPI²-medel 22,6 M€. I denna summa ingår tekniskt stöd på 12,5 M€. Totalt omfattar programmet 236,320 M€. I denna summa ingår nationell medfinansiering som i genomsnitt är 18,84 procent.

Programmet har fyra prioriterade områden, förutom tekniskt stöd.

- **Främja utveckling och spridning av innovationer**
Programmet kan ge stöd till projekt som främjar utvecklingen av innovationer. Det handlar om att överföra kunskap över gränserna och att stärka samhällens beredskap och att ta hand om ny kunskap.
- **Intern och extern tillgänglighet**
Projekt som utvecklar gemensamma transportlösningar och förbättrar tillgängligheten i regionen kan få stöd.
- **Östersjön som gemensam resurs**
Programmet handlar om att utveckla Östersjön som en gemensam resurs. Frågor som miljö, energieffektivitet och sjösäkerhet är centrala i programmet.
- **Attraktiva och konkurrenskraftiga städer**
Programmet stöder insatser som främjar utvecklingen, både på landsbygden och i storstäder.

---

² ENPI betyder European Neighbourhood programme Initiative

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

Efter första utlysningen med 110 projekt fattades det beslut om 24 projekt. Den andra utlysningen kommer att ha två beslutsmöten den 8–9 juni och den 15–16 september 2009. Vid första beslutsmötet kom enbart prioritet nummer två infrastrukturprojekt att behandlas.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt beslut av ram	Därav svenskt deltagande
Främja utveckling o spridning av innovationer	58,7	15,1	0,6
Intern och extern tillgänglighet	39,1	2,1	0,2
Östersjön som gemensam resurs	58,7	35,2	1,8
Attraktiva och konkurrenskraftiga städer	39,1	1,347	0,6
TA	12,5	–	–
Summa	208,0	58,9	3.2

28,2 procent av EU-ramen är hittills beslutad. Hitintills förefaller det svenska deltagandet mycket stort, men är endast leadpartner i två projekt.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Främja utveckling och spridning av innovationer	8	6	0	–
Intern och extern tillgänglighet	1	1	1	–
Östersjön som gemensam resurs	8	8	–	–
Attraktiva och konkurrenskraftiga städer	7	5	1	–
Summa	24	20	2	–

Rapportering av nationella strategin

Som framgår av tabellen nedan kan projekt finnas i flera riktlinjer av den nationella strategin. Av de projekt som godkändes finns de flesta inom riktlinje 8 – Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön. Många projekt finns också i riktlinje 2. Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag. Exempel på projekt inom riktlinje 8 är Baltic Master II med svensk leadpartner. Projektet bygger vidare på projekt från föregående programperiod. Det handlar om att förbättra samarbetet mellan länder i Östersjöregionen när det gäller att förhindra och hantera miljöfarligt utsläpp. Exempel på projekt inom riktlinje 2 är Josefin; Projektet syftar till att identifiera nyckelområden för att där bistå med riktat individuellt stöd till små och medelstora företag i syfte att nå en internationell marknad.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Östersjöprogrammets svenska projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	–
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	6
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	1
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	4
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporter inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	–
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	3
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	8
Summa	22

I två projekt saknas nationell riktlinje. Ett projekt handlar om maritim fysisk planering inom Östersjön, som inte direkt kan appliceras på någon riktlinje. Ett annat projekt vill visa hur man på ett effektivt sett ska kunna hantera klimatförändringar. Det är områden som inte täcks inom den nationella strategin.

Bedömning av programmet

Programmet har startat med ett mycket stort antal ansökningar under första omgången, varav endast 24 projekt godkändes. Sverige är deltagare i 20 av dessa projekt. I två av projekten är det svensk leadpartner. 86 projekt har inkommit vid den andra utlysningen.

Hitintills under denna programperiod har inga projekt med anknytning till stadsutveckling beslutats, trots att programmet ger visst stöd för denna typ av projekt. Sammanfattningsvis kan också sägas att ett fåtal projekt med anknytning till samhällsplanering har beslutats. Projekten bör normalt sett förena insatser avseende ekonomisk utvecklingsplanering med arbete inom fysisk planering och regional tillväxtarbetet som har viktig relation till den lokala översiktsplaneringen i kommunerna. En ökad projektkvalité skulle kunna genomföras om fler projekt förenade utvecklingsinriktning med ett fysiskt samhällsplaneringsperspektiv.

Interreg IVB North Sea Region/ Nordsjöprogrammet

Nordsjöprogrammet är ett transnationellt samarbetsprogram mellan sju länder. Det övergripande målet för programmet är att göra Nordsjöregionen till en bättre region att bo och investera i.

Under perioden 2007–2013 satsar Europeiska regionala utvecklingsfonden cirka 138 M€ på regional konkurrenskraft och ökad sysselsätt-

ning i programområdet. Medfinansiering kommer från alla de sju samarbetsländerna.

Under programperioden 2007–2013 stödjer programmet insatser inom följande fyra prioriterade områden

- **Innovation:** Programmet kan stödja uppbyggnad av strukturer för att underlätta utvecklingen av nya produkter och tjänster.
- **Hållbar miljöutveckling:** Programmet stödjer projekt som skapar förutsättningar för hållbar ekonomisk utveckling och tillväxt. Det handlar bland annat om att förebygga negativ miljöpåverkan på havet och att värna kuster och det marina ekosystemet.
- **Förbättrad tillgänglighet:** Programmet kan ge stöd åt insatser som förbättrar tillgängligheten för personer och gods och utvecklar logistiklösningar.
- **Hållbara och konkurrenskraftiga samhällen:** Programmet stödjer projekt som syftar till att utveckla städer och landsbygd bland annat när det gäller service, kulturarv och energieffektivitet.

Programmet omfattar regioner i följande sju länder: Storbritannien, Norge, Sverige, Danmark, Tyskland, Nederländerna och Flandern (Belgien). I Sverige omfattas Värmlands, Västra Götalands, Hallands, Skåne och Kronobergs län.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

Av programmets ram har hittills beslutats om medel med ca 50 procent (exklusive TA-medel. Omslutningen av EU-medel till projekt där partners från Sverige deltar uppgår till 47 miljoner. Svenska partners har satsat ca 9,6 procent i dessa projekt. Flest godkända projekt finns inom prioriteterna Innovation och Hållbar miljöutveckling. En prioritet med få projekt vid mättillfället är Förbättrad tillgänglighet.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt beslut av ram	Därav svenskt deltagande i projekt
Innovation	28,7	18,2	1,8
Hållbar miljöutveckling	39,1	24,4	2,5
Förbättrad tillgänglighet	39,1	6,8	1,0
Hållbara och konkurrenskraftiga samhällen	23,4	16,7	1,0
Tekniskt stöd	8,3	–	–
Summa	138,6	66,1	6,3

I nedanstående tabell framgår det att svenskt deltagande finns i 19 av 28 projekt och spridning finns över alla prioriteterna. Svensk leadpartner finns i tre av 28 beviljade projekt. De har alla tidigare agerat leadpartner i projekt.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Innovation	9	6	1	–
Hållbar miljöutveckling	9	7	–	–
Förbättrad tillgänglighet	3	2	1	–
Hållbara och konkurrenskraftiga samhällen	7	4	1	–
Summa	28	19	3	–

Rapportering av nationella strategin

Programmets projekt bidrar till den nationella strategins uppfyllande. Beviljade projekt täcker in de flesta riktlinjerna inom den nationella strategin. Inga projekt stöder ännu riktlinjerna 1 och 3. Ett fåtal projekt stöder riktlinjerna 2, 5 och 6. Observera att projektens aktiviteter kan klassas in under flera riktlinjer. De riktlinjer som programmet mest bidrar till är att främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer och främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv samt främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön. Projektet Ballast Water Opportunity – North Sea Ballast Water Opportunity har erhållit ett bidrag med 5,3 milj euro. Syftet är att hjälpa till att finna metoder för att underlätta ratificeringen av the Ballast Water Marine Convention (BWMC) i Nordsjöområdet. Att implementera den kommer att skapa en helt ny marknad där de främsta hindren är behandlingsmetoder och brist på instrument för upptäckt av förorening. Teknisk utveckling som stöder framväxande av metoder och instrument framstår som viktigt för att minska de farliga utsläppen i Nordsjön. Den kommunikationsanknutna riktlinjen 6 att främja satsningar på sjömotorvägar har endast ett projekt bidragit till att stödja. Sverige är emellertid inte partner i det största projektet, där samtliga de andra samverkande länderna deltar.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	-
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	1
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	-
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	6
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	1
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	1
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	8
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	5
Summa antal projekt (projekt kan stödja mer än en riktlinje)	19 (21)

Bedömning av programmet

Interreg IV B Nordsjön är ett program, vars projekt är väl förankrade inom den nationella strategins riktlinjer. Projekten så här långt stöder främst riktlinjerna 4, 7 och 8 inom den nationella strategin. Att det inte förekommer projekt som stöder riktlinjerna 1 och 3 beror på att de inte är relevanta i stort för de transnationella programmen.

Kommunikationsleder är en viktig del av den fysiska strukturen. I Nordsjön är prioriteten Tillgänglighet ("Accessibility") viktig. Planering av kommunikationsleder förutsätter såväl ekonomiska som fysiskt -geografiska analyser. I Sverige görs detta i åtskilda planeringssystem. En statlig utredning överväger för närvarande samordningsinsatser mellan dessa för vårt lands del. Erfarenheter från våra samarbetsländer i Nordsjön kan också vara av stort värde i överväganden om och i planeringsarbetet i Sverige. Det är angeläget att ytterligare metodiskt utvecklade kommunikationsprojekt, knutna till europeiskt och makroregionalt perspektiv, kommer till stånd inom Interreg under kvarvarande del av perioden. Den nationella förankringen inom Sverige behöver öka med stöd av mer engagemang från nationell nivå.

Nordsjöprogrammets prioritet 4 avser Främjande av hållbara och konkurrenskraftiga samhällen ("Promoting Sustainable and Competitive Communities"). Den innefattar bland annat markanspråk för olika verksamheter i framtiden. Inom ramen för programmet förefaller därmed stadsutvecklingsprojekt kunna tas upp. Det är mycket angeläget att så sker i ökad utsträckning under kvarvarande period, eftersom stadsutveckling är ett givet samverkansområde mellan ekonomisk utvecklingsplanering och fysisk samhällsplanering. Därigenom skulle metoderna för en bättre samverkan dem emellan kunna utvecklas i transnationell samverkan. Dessutom är klimat-

förändringsrelaterade frågeställningar naturliga och angelägna att behandla i vissa projekt inom dessa områden.

Utveckling av havsplanering har påbörjats i några av länderna kring Östersjön och Nordsjön. Ytterligare metodik för sådan planering behöver emellertid utarbetas och prövas. Interregprojekt utgör en mycket god möjlighet att göra detta.

Enstaka projekt har också beslutats om havsplanering under innevarande period. Projektsamverkan kring havsplanering fyller ett viktigt behov och kan ytterligare prioriteras.

Det är önskvärt att ytterligare svenska leadpartners kommer att driva projekt inom programmet under resterande tid av perioden.

Interreg IVB Norra Periferin

Interreg IVB Norra Periferin är ett transnationellt samarbetsprogram mellan EU-länderna Finland, Irland, Sverige, Nordirland och Skottland. Utöver dessa ingår även Grönland, Island, Färöarna och Norge.

Programmets mål är att:

- främja konkurrenskraft genom att utveckla innovationskapaciteten och samarbete i avlägsna och perifera områden
- stödja utveckling och användning av informationsteknologi och transporter i programområdet
- stärka synergier mellan miljöskydd och tillväxt mellan avlägsna och perifera områden
- förbättra hållbar utveckling i perifera regioner genom att stärka förhållandet mellan stad och land

Programmet har två prioriterade områden, förutom tekniskt stöd:

- **Främja innovation och konkurrenskraft i avlägsna och perifera områden** – det övergripande målet med insatsområdet är att stärka kopplingen mellan forskning och näringsliv. Detta ska leda till fler företag och nya, kommersialiserade idéer i redan existerande företag. Insatsområdet är särskilt fokuserat på tillgänglighet och innovation.
- **Hållbar utveckling av natur- och samhällsresurser** – inom insatsområdet ska särskilt fokusera på hållbar utveckling genom att dels se miljön och kulturarvet som en tillgång och dels genom att stärka kopplingen mellan stad och lands- och glesbygd.

Programmet omsluter totalt drygt 59 M€ varav cirka 35 M€ utgörs av EU-medel och cirka 24 M€ är nationell offentlig medfinansiering. Till detta tillkommer cirka 10 M€ i medel från icke medlemsstater, som växlas upp med nationell medfinansiering. Totalt tillkommer således 20 M€ från icke EU-länder.

Projekt kan medfinansieras med ERUF-medel till 60 procent inom prioritet 1 – främja innovation och konkurrenskraft i avlägsna och perifera områden och inom prioritet 2 – hållbar utveckling av natur och samhällsresurser.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

45 procent av den totala EU-ramen är hittills beslutad. 41 projekt har beslutats. Majoriteten av projekten återfinns i insatsområdet Främja innovation och konkurrenskraft i avlägsna och perifera områden.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt beslutat av ram	Därav svensk andel
Främja innovation och konkurrenskraft i avlägsna och perifera områden	19,8		1,5
Hållbar utveckling av natur- och samhällsresurser	13,2		2,0
Tekniskt stöd	2,1		–
Summa	35,1	15,8	3,5

Det svenska deltagande i programmet är relativt högt, men mindre än i de övriga transnationella programmen. Svenska partners deltar i 14 av de 41 beslutade projekten. Det finns 4 svenska lead partners, varav en är ny. Det svenska deltagandet är jämnt fördelat mellan de båda prioriterade områdena inom programmet. Majoriteten av svenska lead partners återfinns i insatsområdet hållbar utveckling av natur och samhällsresurser.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Främja innovation och konkurrenskraft i avlägsna och perifera områden	24	7	1	–
Hållbar utveckling av natur- och samhällsresurser	17	7	3	1
Summa	41	14	4	1

Rapportering av nationella strategin

Som framgår av tabellen nedan så är prioritet 3 – Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner, som är den vanligaste prioriteringen. Den näst vanligaste är prioritet 7 – Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv. Att det är dessa två riktlinjer som flest projekt handlar om är inte särskilt förvånande med tanke på att dessa riktlinjer behandlar liknande teman som programmets två insatsområden.

Tabell: Antal projekt per prioritet och nationella strategin

	Nationella strategins riktlinjer	Summa projekt
1	Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	–
2	Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	3
3	Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	5
4	Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	1
5	Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6	Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporter inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	–
7	Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	4
8	Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	1
	Summa antal projekt	14

Tre av projekten med svenskt deltagande saknar prioritering eftersom de inte passar in i den nationella strategin. Dessa handlar om att utveckla äldreomsorgen och andra åtgärder för att möta den demografiska utmaningen, vilket inte passar in i den nationella strategin. Två av projekten har fler än 1 riktlinje beroende på att de passar in under flera riktlinjer.

Ett exempel på gränsöverskridande mervärde för riktlinje 3 återfinns i projektet *Competitive Health Services in Sparsely Populated Areas – eHealth Applications across the Urban-Rural Dimension*. Projektet syftar till att öka tillgängligheten till sjukvård i glest befolkade områden. Best practices ska kartläggas och implementeras i partnerregionerna i Sverige, Finland, Norge och Skottland.

Som exempel på gränsöverskridande mervärde inom riktlinje 7 kan projektet *Assessing Sustainability of Forest-based Activities in Rural Areas of the Northern Periphery* nämnas. Projektet skall i ett brett partnerskap testa ett verktyg för hållbar planering av skogsresurser, ett verktyg som kan användas både av lokalsamhället/kommunen för att planera det rörliga friluftslivet och för skogsindustrin för att planera avverkning. Verktuget har tagits fram i projektet *EFORWOOD* som bedrevs inom ramen för FP6. Detta projekt ska utveckla vidare applikationer för verktuget som kan användas i NPP-området. Projektet bedrivs i samarbete mellan Finland, Sverige och Skottland.

Bedömning av programmet

Projekten inom Interreg IVA Norra Periferin behandlar 5 av nationella strategins 8 riktlinjer. Programmet bidrar således i relativt hög utsträckning till genomförandet av nationella strategin. Programmet bidrar framför allt till att genomföra de riktlinjer som handlar om

stärkande av näringsliv samt natur och kulturmiljöer, vilket ligger i linje med programmets insatsområden.

3.3 Interregionala program

Interreg IVC

Interreg IVC är ett interregionalt samarbetsprogram som omfattar alla EU-länder, Norge och Schweiz. Programmets övergripande syfte är att möjliggöra nätverksbyggande mellan länder och regioner för att bidra till ekonomisk modernisering och ökad konkurrenskraft. Detta ska kunna genomföras genom att:

- Säkerställa utbyte av erfarenheter och expertis
- Matcha erfarna regioner med regioner som har behov av vidareutveckling
- Säkerställa överföring av identifierad god praxis till konvergens- och konkurrensprogrammen

Programmet syftar också till att förverkliga EU-kommissionens initiativ Regioner för ekonomisk förändring, där regioner i nära samverkan med Kommissionen ska utveckla och sprida innovativa utvecklingsidéer. Interreg IVC har två projekttyper, dels regionala initiativ, dels kapitaliseringsprojekt. Den senare typen av projekt har sitt huvudsyfte att överföra god praxis och effektivare användning av strukturfondsmedel. De kallas ”Fast Track” nätverk. I Interreg IVC finns 5 sådana projekt. Liknande kapitaliseringsprojekt finns i Urbact II.

Under perioden 2007–2013 satsar Europeiska regionala utvecklingsfonden cirka 321 M€ på Interreg IVC. Medfinansiering kommer från de medverkande länderna.

Under programperioden 2007–2013 stödjer programmet insatser inom följande två Prioriterade områden.

- **Innovation och kunskapsekonomi**

Programmet stödjer projekt för erfarenhetsutbyte inom innovation, utbildning och arbetsmarknad. Det kan till exempel handla om forskning och teknisk utveckling, entreprenörskap, små och medelstora företag samt informationssamhället.

- **Miljö och förebyggande av risker**

Programmet ger stöd till projekt för erfarenhetsutbyte som handlar om vattenfrågor, avfallshantering, biologisk mångfald, bevarande av naturresurser, energi, hållbara transporter och kulturarv.

Programmet omfattar hela EU, Norge och Schweiz. Det interregionala samarbetsprogrammet vänder sig till offentliga myndigheter och icke vinstdrivande organisationer på lokal, regional och nationell nivå.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

Under 2008 har beslut fattats om medel från den regionala fonden om 9,7 M€ till sex kapitaliseringsprojekt. Kommissionen utsåg fem av dem som så kallad fast track projekt (en av EU:s flera åtgärder för att främja utbyte av god praxis mellan regioner). Dessa projekt kommer att få extra expertis för att kunna bidra till initiativet regioner för ekonomisk förändring.

Vidare har beslut fattats för 60 M€ till 35 regionala initiativprojekt. Alla projekt har rekommenderats av sekretariatet för beslut. Totalt har ca 70 M€ in-tecknats i beslut eller ca 23 procent av den budget som är avsatt till projekt.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt beslut av ram	Därav svenskt deltagande (svenskt återflöde)
Innovation och kunskapsekonomi	176,7	39,7	17,3 (2,0)
Miljö och förebyggande av risker	125,3	29,5	14,3 (1,2)
Tekniskt stöd	19,3	–	–
Summa	321,3	69,2	31,6 (3,2)

Projekten är jämt fördelade på programmets två prioriteter. Det svenska deltagandet i projekten finns även fördelade någorlunda jämt per prioritet. Ett projekt har svensk leadpartner – Region Östsm. De har tidigare erfarenhet av att vara leadpartner i ett annat projekt under gemenskapstinitiativet Interreg III C.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Innovation och kunskapsekonomi	25	11	1	–
Miljö och förebyggande av risker	16	7	–	–
Summa	41	18	1	–

Rapportering av nationella strategin

Programmets projekts bidrag till den nationella strategin finns främst inom riktlinjerna 4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer och 7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv. Programmets främsta syfte är att sprida kunskap om olika projekt rörande tillväxt och regional utveckling och inte i första hand att vara i linje med den nationella strategin. Projektet Creative Growth, med svensk leadpartner och elva partners i nio länder, har som mål att bidra till ökad konkurrenskraft och ökad regional tillväxt genom att utveckla den kreativa sektorn mot en ny gynnsam affärssektor. Genom att styra ny

kunskap och goda exempel om detta till beslutsfattare på olika nivåer hoppas man kunna påverka policyutvecklingen på regional och lokal nivå. Projektet bidrar till att främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer. Detta projekt startade delvis parallellt med ett nationellt strukturfondsprojekt i Östra Mellansverige, KRUT. Projektet POWER där Stockholms region deltar som partner är ett exempel på ett projekt som bidrar till att förverkliga riktlinjen 7. Projektet är ett miniprogram som ska utreda och förslå sätt att närma sig en låg koldioxid ekonomi på regional nivå. Främst hoppas man kunna omformulera regionala utvecklingsstrategier och andra utvecklingsinstrument samt identifiera effektiva sätt att på en lägre nivå hitta aktiviteter som också bidrar till ökad regional konkurrenskraft.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

	Riktlinje	Summa projekt
1	Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	–
2	Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	–
3	Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	–
4	Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	11
5	Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6	Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	–
7	Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	7
8	Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	–
	Summa antal projekt	18

Bedömning av programmet

Programmet Interreg IVC är ett attraktivt program att söka medel från. I första utlysningen kom 491 projekt och i andra 481. Man vill dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter från respektive land. Viktigt för varje projekt är att kunna påverka de regionala utvecklingsplanerna inom sitt område. I knappt hälften av de beviljade projekten finns svenskt deltagande, vilket är en bra siffra så här långt. Den andra utlysningen är avslutad och även där finns god representation från Sverige bland ansökningarna. De projekt som beviljats kommer att bidra till den nationella strategin uppfyllande på något längre sikt, då det i programmets grundförutsättningar ska påverka beslutsfattande, erfarenhetsutbyte på olika politiska nivåer.

Urbact II

Urbact II är ett interregionalt samarbetsprogram som omfattar hela EU samt Norge och Schweiz. Programmet handlar om nätverks-

byggande kring utvecklingsfrågor som berör städer. Programmet syftar också till att förverkliga EU-kommissionens initiativ Regioner för Ekonomisk Förändring, där regioner och städer i nära samarbete med kommissionen utvecklar och sprider innovativa utvecklingsidéer.

Programmet har två prioriterade områden, förutom tekniskt stöd:

- **Städer som motorer för tillväxt och jobb**

Programmet kan ge stöd till nätverksbyggande och metodutveckling kring entreprenörskap, innovation och kunskapsbaserad ekonomi och arbetsmarknad.

- **Attraktiva städer**

Det handlar om nätverksbyggande och metodutveckling kring social integration, miljöfrågor och stadsplanering samt styrning.

Programmets totala EU-ram är 53 M€, därtill kommer nationell medfinansiering och totala budgeten ligger då sammanlagt på 67 M€. EU:s medfinansiering är 80 procent inom mål 1-områden, 70 procent inom mål-2-områden. Inom prioriteterna finns tematiska nätverk. Tematiska nätverk kan benämnas ”Fast Track”. Nätverken beräknas leverera ca 100 specifika regionala handlingsplaner vars huvudsyfte är överföring av god praxis till regionala utvecklingsprogram, effektivare användning av strukturfondsmedel. Sju projekt har fått den benämningen i Urbact-programmet. Sverige deltar i 3 sådana projekt.

Översikt av det svenska deltagandet i projekten

42 procent av den totala EU-ramen är hittills beslutad.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt Beslutat	Därav Svensk andel
Städer som motorer för tillväxt och jobb			0,8 ¹
Attraktiva städer			1,2 ¹
Tekniskt stöd			
Summa	53,3	14,3	2,0¹

¹ Uppskattning

Sverige är partner i åtta projekt. Det är ett relativt bra deltagande, med tanke på att många projekt bygger på ett tidigare deltagande i Urbact I, där de flesta städer i Sverige inte kunde delta. Det var endast de större städerna Göteborg och Malmö, som kunde delta.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Städer som för tillväxt och jobb	9	3	0	0
Attraktiva städer	18	5	0	0
Summa	27	8	0	0

Rapportering av nationella strategin

Urbact II är ett speciellt program eftersom man ser på städers utveckling snarare än regioners. Syftet är att sprida goda exempel och bygga metoder för lärande inom stadsutveckling och bidra till kunskap som är nödvändig för att nå målen i den nationella strategin och som får som konsekvens att riktlinjerna inte är tillämpliga på samma sätt som i de övriga.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Urbact II
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	1
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	
Summa	1

Projektet RuNUp är i linje med riktlinje 2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag. Projektet syftar till att genom erfarenhetsutbyte utveckla förståelsen av styrningen och arrangemangen som leder till innovation. Dessutom ska universiteten och kommunernas roll utvecklas för att stärka kluster och kompetenser.

Bedömning av programmet

De projekt som betraktas som ”fast track” nätverk är Building healthy Communities (Lidingö) återfinnes inte inom riktlinjerna. Projektet ska genom erfarenhetsutbyte utveckla länkarna mellan hälsa och ekonomiskt välstånd, visa på metoder för att integrera folkhälsa sektorsvis. Det andra projektet My Generation (Göteborg) ingår också i fast track-nätverket. Detta projekt bygger på erfarenhetsutbyte kring ungdomars situation – från ett passivt till ett aktivt liv med utbildning arbete och karriär. Det tredje projektet med svenska partners är RegGov (Södertälje). Ett projekt som arbetar med erfarenhetsutbyte i styrningsfrågor både sektorssamordnat och vertikalt mellan olika politiska nivåer för hållbar utveckling i nedslitna bostadsområden.

Sverige är inte en stor partner i Urbact II, men har kommit med i flera betydelsefulla projekt. Dessa projekt har med hälsa, utveckling i stadsområden med brott och kriminalitet m.m. Detta speglas inte av de riktlinjer som beskrivs i nationella strategin.

ESPON

Espon, European Spatial Planning Observation Network, är ett forskningsprogram kring regional utveckling och planering och som omfattar politik och system för ny kunskap inom territoriell utveckling. Programmet skall genom olika transnationellt sammansatta forskningsprojekt producera jämförbar information, fakta, analyser och scenarier om utvecklingsförutsättningarna för europeiska regioner, städer och territorier. Dess funktion som informationsverktyg för beslutsfattare på europeisk, nationell och regional nivå avser att understödja formuleringen och implementeringen av territoriell politik inom såväl EU:s medlemsländer och inom den europeiska kommissionen.

Programmet har fyra prioriterade områden, förutom tekniskt stöd:

- Tillämpad forskning om territoriell utveckling, konkurrenskraft och sammanhållning.
- Aktörsinitierade territoriella analyser.
- Vetenskaplig plattform och verktyg.
- Kapitalisering, ägande och delaktighet.

Programmets totala EU-ram är 34,0 M€, därtill kommer medfinansiering och budgeten ligger då sammanlagt på 45, 378 M€

Det har inte varit möjligt att få en översikt av den svenska andelen av projekten. Hittills är 14,6 procent av den totala EU-ramen beslutad. Den svenska andelen i projekten är svår att uppskatta.

Tabell: Budgetram, M€

Prioritet	EU-ram	Totalt Beslutat	Därav Svensk andel
Applied research			
Targeted Analysis			
Scientific platform			
Tekniskt stöd			
Summa	34,033	5,036354	

Sverige är partners i hälften av de beslutade projekten och är lead-partner i ett projekt.

Tabell: Svenskt deltagande i projekt

Prioritet	Antal projekt	Svenskt deltagande	Svensk leadpartner	Därav ny leadpartner
Applied research	4	3	0	0
Targeted analysis	2	1	1	0
Scientific platform	2	0	0	
Summa	8	4	1	0

Rapportering av nationella strategin

Espon bidrar till nationella strategins mest övergripande riktlinjer.

Tabell: Projektens bidrag till nationella strategin¹

Riktlinje	Espon
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	4
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	1
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporter inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	2
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	

¹ Två projekt bidrar till två riktlinjer.

Bedömning av programmet

Projektet Espon TeDi- Territorial diversity in Europe, är exempel på Samordnande Gränstematiskt projekt, med svensk leadpartner. Syftet med projektet är att ge en bättre förståelse av utvecklingsprocessen i områden utanför Pentagon, som definieras som isolerade, bergiga, gleset befolkade eller perifera områden. Analysen vill belysa hur dessa områden kan bidra till Lissabon och Göteborgsagendan. Genom att fokusera på exempel vill man kunna dra mer generella slutsatser. Sveriges andel av projektet är mer än 50 procent. Projektet är exempel på riktlinje 3 och 4.

Exempel på Tematiskt projekt är DEMIFER Demographic Migratory Flows Affecting European Regions and Cities. Projektet behandlar påverkan av demografiska och migrations-, flöden i de europeiska regionerna och städerna. Man vill undersöka hur påverkan blir för den regionala konkurrensen och den europeiska sammanhållningen.

Det är förhållandevis låg andel av programmet som hittills är beslutat. Programmet utgör en viktig del för kunskap inom unionen.

Interact II

INTERACT II bygger vidare på det tidigare INTERACT (Interreg Animation Cooperation and Transfer). INTERACT II är ett inter-regionalt program där hela EU 27 förutom Tyskland ingår. Norge och Schweiz deltar också i programmet. INTERACT II finansierar inga externa projekt under denna programperiod men i programmet ingår ett så kallat INTERACT ENPI projekt som stödjer de gränsöverskridande EU-programmen längs EUs yttre gränser.

Syftet med INTERACT II är att förbättra styrningen och genomförandet av alla de Europeiska Territoriella Samarbetsprogrammen (Interreg). Detta görs främst med hjälp av två metoder:

- INTERACT II skapar tematiska nätverk mellan de olika programmen för att öka utbytet av erfarenheter och kunskap.
- Programmen får också praktiskt stöd under hela programcykeln genom utbildningsinsatser inom områden såsom program- och projektstyrning, finansiell styrning, kommunikation och utvärdering.

Det finns sammanlagt fyra INTERACT points; i Åbo, Valencia, Viborg och Wien. Programsekretariatet och förvaltande myndighet ligger i Bratislava. EU-ramen för INTERACT II är 34,033 M€ och EU-medfinansiering är 85 procent. I och med att INTERACT II har som syfte att effektivisera förvaltningen av programmen är överensstämmelsen med Nationella strategins riktlinjer inte direkt aktuellt.

Bedömning av programmet

Starten av INTERACT II har varit något komplicerad eftersom Förvaltningsmyndigheten i Wien avsåg sig uppdraget, vid starten av programmet. Efter en uttagningsprocess beslöts att rollen som förvaltande myndighet skulle övertas av Bratislava Self-governing Region. Starten fick en viss eftersläpning men INTERACT II är nu i full gång och tar initiativ till nya aktiviteter inom många olika områden.

Sammanställning av de gränsregionala programmens bidrag till den nationella strategin

De flesta gränsregionala projekten bidrar till nationella strategin finns i riktlinje 7. Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart innovativt nyttjande av naturresurser, kultur och kulturarv. Det är ju också en bred riktlinje som sträcker sig inom många områden. Riktlinje 4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer återfinns många projekt. Det som kan förvåna är emellertid att riktlinje 1. Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet endast har endast 11 projekt. En förklaring kan vara att programmen inte alltid äger frågan, utan att den hör mer hemma bland lagar och förordningar. Riktlinje fem berör endast ett fåtal program, liksom riktlinje sex.

Tabell: De gränsregionala projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	11
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	25
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	21
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	40
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	5
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	3
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	43
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	2
Summa antal projekt	1 50¹

¹ Projekten kan bidra till flera riktlinjer

Sammanställning av de transnationella programmens bidrag till den nationella strategin

För de transnationella programmen är riktlinje 7 mest förekommande samt nr 8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön. Riktlinje 6 har bara ett projekt, men där beaktas endast sjömotorvägar och inte övriga infrastruktursatsningar som man skulle kunna förvänta sig.

Tabell: De transnationella projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	–
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	10
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	6
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	11
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	1
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	1
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	15
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	14
Summa antal projekt	58

Sammanställning av de Interregionala programmets bidrag till den nationella strategin

I de övergripande programmen EU27 med Norge och Schweiz är riktlinje 4. Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer den vanligast förekommande. Riktlinje 7 har också nio projekt.

Tabell: De interregionala projektens bidrag till nationella strategin

Riktlinje	Summa projekt
1 Minimera gränshinder för gränspendlare och näringsliv med gränsöverskridande verksamhet	–
2 Främja gränsöverskridande nätsamverkan mellan företag	1
3 Utveckla gränsöverskridande samverkanslösningar för att öka tillgången till viktiga samhällsfunktioner	4
4 Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer	12
5 Bidra till att förbättra kommunikationer mellan de nordiska storstadsregionerna	–
6 Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna inom EU och stärka perifera regioners tillgänglighet	–
7 Främja fördjupat samarbete över nationsgränser för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv	9
8 Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön	–
Summa antal projekt	26

Sammanställning av samtliga territoriella program

Av tabellen framgår att av de 329 projekt som har startat inom de 13 territoriella program, som Sverige deltar i, är Sverige partners i mer än 227 projekt, d.v.s. i mer än två tredjedelar av projekten. Svensk leadpartner förekommer i knappt hälften av dessa projekt. Det visar på stor svensk framgång i de territoriella programmen.

Tabell: Sammanfattning av läget 31 mars 2009 (M€)

Program	EU-ram	Beslutat	Totalt	Antal projekt	
				svenskt deltagande	svensk lead partner
<i>Gränsöverskridande</i>					
Nord	33,966	13,361 ¹	46	44	29
Botnia-Atlantica	30,468	12,003 ¹	26	26	19
Sverige Norge	37,223	13,342 ¹	38	38	38
Central Baltic	102,179		19	7	1
ÖKS	111,611	8,465 ¹	15	15	7
South Baltic	60,735	15,0	16	14	4
<i>Transnationella</i>					
Östersjön	208,034	66,1 ²	24	20	2
Nordsjön	138,538	66,177 ¹	28	19	3
Norra Periferin	35,115	15,800	41	14	4
<i>Interregionala</i>					
Interreg IVC	321,321	69,154 ¹	41	18	1
Espon	34,033	5,036	8	4	1
Urbact	53,319	14,3	27	8	0
Interact	34,033		–	–	–
Summa	1 200,581		329	227	109

¹ Exklusive TA-medel

² Norska budgeten är inkluderad

När det gäller de budgetmässiga slutsatserna måste man hålla i minnet att många siffror och uppgifter är indikativa och ibland inte exakta. Projektbudgetar t.ex. är inte alltid särskiljande för de olika länderna. Om projekten är i linje med en specifik riktlinje har det bedömts personligt. Om en leadpartner är ny eller erfaren är beroende av personlig kunskap.

4 Hur vi genomfört vårt uppdrag

Detta kapitel innehåller en beskrivning av de aktiviteter som förekommit under respektive arbetsområden i form av seminarier och konferenser, rapporter som tagits fram och möten som arrangerats samt kommunikationsarena.

4.1 Tematiskt erfarenhetsutbyte

Sammantaget har sex tematiska seminarier genomförts samt fyra nätverksträffar.

Nätverksträffar

Genom ett nätverk av representanter från Sveriges åtta NUTS II-områden har SKL fyra gånger om året informerat om utvecklingen inom Mål 3 – territoriellt samarbete samt fördragit lärandeuppdragets utveckling och resultat från genomförda studier och seminarier. På så vis har dessa ”informationsbärare” fört ut informationen till hemorganisationer och till personer som bidrar till genomförandet av programmen. SKL har genom sina aktiviteter nått en stor del av de målgrupper som pekats ut som extra viktiga för Lärandeuppdraget.

Grannlandssamarbete för en bättre miljö

Detta var temat för Sida Östersjöenhetens årliga s.k. Östersjödag i april 2008. Under dagen redovisades resultaten från den pilotstudie som låg till grund för det metodprogram som Sida Östersjöenheten tagit fram och som redovisas under aktivitetsområde Uppföljning och analys. 200 personer deltog i konferensen. Målgruppen var tjänstemän och politiker i kommuner, regioner och statlig förvaltning samt NGOs.

Så kan EU:s stödprogram vitalisera klimatarbetet på lokal och regional nivå

Den 8 maj höll Sveriges Kommuner och Landsting tillsammans med Sida Östersjöenheten ett seminarium om hur EU:s olika stödprogram kan användas för att stärka klimatarbetet på lokal och regional nivå såväl ekonomiskt som kunskapsmässigt. Under dagen lyftes frågor kring EU:s och de nationella klimatmålen, klimatarbetet i kommunerna, möjlighet till finansiering inom strukturfondsprogram (Interreg), Life +, CIP och Sjunde ramprogrammet, exempel på projekt som genomförts inom klimatområdet med EU-finansiering samt, praktisk information om nätverksbyggande och tips inför ansökan.

Aktiviteten vände sig speciellt till personer med ansvar för klimatfrågor i offentliga organisationer. Syftet var även att nå ut till potentiella projektaktörer för att locka nya grupper och inte de som redan var involverade i EU:s olika stödprogram. Det var ett brett deltagande från lokal och regional nivå och från sektorsmyndigheter. Seminariet hade ca 100 deltagare och genomfördes i samband med Östersjö-enhetens Östersjödag.

Presentation av utvärderingen av Sveriges medverkan i Östersjöprogrammet under 2000–2006

Den utvärdering av Sveriges medverkan i Östersjöprogrammet (2000–2006) som har genomförts under 2007 presenteras under januari 2008 i rapporten *Nya dimensioner på regional utveckling – erfarenheter från gränsöverskridande samarbete*. I studien är erfarenheter från projekt som drivits av svenska aktörer sammanställda, och den belyser frågeställningar som konkreta resultat, framgångsfaktorer, svårigheter och hur projektens resultat tillgodogörs i ordinarie verksamhet i deltagande organisationer. Rapporten ska utgöra ett kunskapsunderlag för det fortsatta arbetet under programperioden 2007–2013.

Rapportens innehåll har presenterats för SKL:s beredning för Tillväxt och regional utveckling samt inför Samhällsbyggnadsberedningen. Resultaten har också presenterats i samband med informationsseminarier om Östersjöprogrammet och subkommittén för samma program. Den tryckta rapporten har spridits i samband med Interreg Forum och andra informationsseminarier. Den har distribuerats till samtliga landsting kommuner och regioner, samt till andra myndigheter och departement och övriga intressenter.

SKL:s beredningar består av lokala och regionala politiker vilket är en av målgrupperna för Lärandeuppdraget. Andra utpekade målgrupper som nåtts av rapporten är andra företrädare för kommuner, regioner, kommunala samverkansorgan samt sektorsmyndigheter.

Vägar framåt – presentation av rapporten om Infrastrukturprojekt och EU-finansiering

SKL ansökte under december 2007 om FoU-medel för att genomföra en forskningsstudie av de större infrastrukturprojekt som har genomförts inom ramen för Mål 1, Mål 2 och Interreg under programperioden 2000–2006. Studien har genomförts av Sweco Eurofutures och arbetet påbörjades efter sommaren 2008 och var klar till årsskiftet 08/09. Under våren 2009 sker efterarbete och den beräknas vara klar i juni.

Utgångspunkt för studien har varit projekt som finansierats av strukturfonderna under perioden 2000–2006, både från de nationella och från de gränsöverskridande programmen. Studien har genomförts genom analys av statistik från de nationella och gränsöverskridande program där svenska aktörer deltagit. Statistikstudien har komplette-

rats med enkätundersökningar och djupintervjuer. Intervjuerna har gjorts med ett antal projektägare, företrädare för regeringen och regioner, samt EU-kommissionen. Studien är den första i sitt slag som analyserar ett tema inom samtliga program under en programperiod.

Studien har presenterats vid ett antal tillfällen. Bland annat för Östersjöprogrammets subkommitté, SKL:s beredning för Tillväxt och Samhällsbyggnad och Transportforum i Linköping. Under Interreg Forum presenterades rapporten på ett eget seminarium där studien var uppe för diskussion. I maj 2009 hölls ett seminarium på SKL som enbart fokuserade på rapporten och dess slutsatser. På seminariet i maj fanns representanter för sektorsmyndigheter och intressenter från konsultföretag samt tjänstemän och politiker från regional nivå. 60 personer deltog. Studien hade även en referensgrupp av intressenter på lokal och regional nivå samt från trafikverken och Näringsdepartementet.

Regioner i ekonomisk förändring

I juni arrangerades en nätverksdag för projekt i programmen Interreg IVC och Urbact. Båda programmen är inriktade på att överföra kunskap mellan Europas regioner, bland annat genom att båda programmen stödjer *Regioner i ekonomisk förändring*, ett initiativ från Europeiska kommissionen som syftar till bättre kunskapsöverföring. Fokus på konferensen var att diskutera hur man får tillstånd ett lärande och erfarenhetsutbyte från projekt till organisation och politik. För att få en vertikal förståelse för det arbete som bedrivs på regional nivå var myndigheter och departement inbjudna att delta. Det är också viktigt att tidigt i projekten underlätta projektgenomförandet på teknisk nivå och därför deltog även First Level Control från Tillväxtverket under dagen för att svara på frågor och delta i workshops. Många projekt jobbar med områden som tangerar varandra och att sammanföra nyckelpersoner i olika projekt leder till bättre erfarenhetsutbyte mellan projekt. Målgruppen var projektdeltagare i Interreg IVC och Urbact samt nyckelpersoner på kommunal, regional och nationell nivå. Ca 30 personer deltog.

Vitalisera samhällsplaneringen med hjälp av EU-finansiering

Boverket har tillsammans med SKL genomfört en konferens på detta tema. 70 personer deltog. Boverkets arbete har inriktningen att sprida planeringsrelevanta EU-projekt till planerare på främst kommunal och regional nivå också i andra sammanhang när verket framträder, exempelvis på Transportforum.

Programkurs/inledande seminarium

För att bättre koppla de olika Interregprogrammen till andra finansieringsinstrument inom EU har SKL och Tillväxtverket påbörjat ett samarbete med andra sektorsmyndigheter för att hitta nya former för det informationsuppdrag som nationella kontaktpunkter har för EU:s olika sektorsprogram. Utgångspunkten har varit att ändra det tidigare

programfokuserade informationstillfällena och börja arbeta med de regionala utvecklingsåtgärderna som utgångspunkt för programinformationen. Syftet är att öka kunskapen och kompetensen kring vilka finansiella verktyg som finns tillgängliga att utveckla sin verksamhet med. Kursen ska också bidra till ökad förståelse för att initierade projekt och aktiviteter ingår i ett större sammanhang och bör länkas till andra program och insatser på såväl nationell som EU-nivå. Aktiviteten bygger på ett förarbete på kommunal och regional nivå där prioriterade utvecklingsområden presenteras för de olika programmens kontaktpersoner som sen ger en återkoppling och förslag på vidare arbete. Aktiviteten ger en bild av hur ett utvecklingsområde kan delas upp på flera olika EU-program. Målgruppen är den utpekade gruppen potentiella nya projektägare på kommunal och regional nivå. Politiken är en viktig mottagare av kunskap. Aktiviteten ger också en ökad koppling vertikalt mellan kommunal, regional och nationell nivå. Ett inledande endagsseminarium har genomförts i Gävle kommun i juni där 32 tjänstemän deltog. Tanken är att ordna 2–3 dagars kurser på regional nivå.

4.2 Analys och utvärdering

Sedan starten har sju rapporter tagits fram.

Sveriges medverkan i Östersjöprogrammet under 2000–2006

Den utvärdering av Sveriges medverkan i Östersjöprogrammet (2000–2006) som har genomförts under 2007 presenteras under januari 2008 i rapporten Nya dimensioner på regional utveckling – erfarenheter från gränsöverskridande samarbete. SKL tillsammans med Boverket ansvarade för rapporten på uppdrag av Sida. Se vidare under Tematiskt erfarenhetsutbyte ovan.

Infrastrukturprojekt och EU-finansiering

Vägar framåt – en forskningsstudie av de större infrastrukturprojekt som har genomförts inom ramen för Mål 1, Mål 2 och Interreg under programperioden 2000–2006. Arbetet påbörjades efter sommaren 2008 och studien presenterades i maj 2009. Se vidare under Tematiskt erfarenhetsutbyte ovan.

Planeringsexempel

Inom ramen för samverkan i Lärandeuppdraget utarbetar Boverket planeringsexempel som illustrerar metoder och förfaringssätt för praktisk användning inom svensk samhällsplanering i kommuner, regioner och vid länsstyrelserna. Dessa planeringsexempel kommer att spridas till kommuner, länsstyrelser, regioner m.fl. bland annat genom en rapport. Huvudsyftet är att visa på nyttan och användbarheten av resultat från EU-projekt i arbetet inom svensk planering och i utvecklingen av denna. På så sätt kan dessutom det svenska deltagandet i denna typ av EU-projekt främjas och därmed det internationella erfarenhetsutbytet inom dessa områden.

Metodprogram

Sida Östersjöenheten har tagit fram ett metodprogram för lärande-uppdragets analys- och uppföljningsarbete med utgångspunkt i den pilotstudie som gjordes för att skapa en analytisk bas för uppdragets framtida arbete.

En stor del av enhetens arbete kom inledningsvis att ägnas åt en *omfattande pilotstudie*. Denna kvalitativa studie syftade till att formulera ett fungerande analysverktyg gällande projektens partnerskap och samhällsliga förankring. Inför studien valdes fyra olika projekt. Gemensamt var att de hade varit finansierade under den föregående programperioden.

Av projekten så var två i folkmun erkänt ”bra” sådana, emedan två av dem hade haft mer problem att hantera. Sammantaget genomförde enheten ett 20-tal intervjuer i Sverige, Litauen och Polen med aktörer som på olika nivåer varit engagerade i dessa projekt.

Resultaten av det omfattande intervjuarbetet och den efterföljande analysen har blivit en analysmodell gällande projektarbete; modellen har också mottagits väl då den presenterats och diskuterats. En fördel med modellen är att den på ett mycket generellt sätt sätter fokus på behovet av balans i partnerskapen – de interna såväl som de externa. Modellen har också framgångsrikt använts för att belysa de nationella skillnaderna som gör sig gällande inom regionen – och som många projekt skulle kunna ha nytta av genom att på ett bättre sätt ta hänsyn till dessa i projektdesign såväl som projektgenomförande.

Det positiva gensvar som denna mikroorienterade processanalytiska ansats mötte vid olika presentationer, dragningar och diskussioner – såväl hos projektaktörer som hos de med ansvar och insikt i programmen – gjorde att enheten 2008 beslutade att gå vidare med det mikroorienterade spåret.

I metodprogrammet presenteras resultaten av pilotstudien kortfattat och tre nyckelområden för arbetet identifieras i metodprogrammet:

- *Partnerskap och samarbetsformer*. Partnerskapet utgör en central beståndsdel och är samtidigt det största ”problemet” i genomförandet av ett projekt.
- *Resultaten och dess avtryck*. De resultat som genereras av projekt-samarbetena är ett annat centralt område för analys.
- *Transregionala mervärden*. Slutligen framstår projektens transregionala mervärden ofta som otydligt definierade och lågt prioriterade. Samtidigt ska dessa mervärden utgöra själva grunden för transregionala projekt. De enskilda aktörerna kan oftast rättfärdiga sin projektmedverkan genom att definiera vilka mervärden som kan uppnås lokalt, regionalt eller inom organisationen. Man är dock i allmänhet sämre på att identifiera på vilka sätt projektens aktiviteter och resultat gett ett större mervärde och nått bättre genomslag just för att de byggts kring transregionala partnerskap.

Auditing in the Baltic Sea Region Interreg III B

Neighbourhood Programme's Procejs: What can be learned

Sida har färdigställt en analys av de nationella revisionskravens påverkan på det internationella projektsamarbetet för Interreg.

Rapporten bygger på intervjuer med projektaktörer om de svårigheter som det innebär att hantera flera olika länders revisionsregler inom ett och samma projekt.

Analys av ansökningsomgång 1, Östersjöprogrammet

Sida har gjort en analys av första omgångens ansökningar till Östersjöprogrammet 2007–2013 och den bedömningsprocess som låg till grund för de 24 av 106 projekt som blev godkända vid första beslutsmötet i oktober 2008. De preliminära resultaten har redan kommit att tjäna som diskussionsunderlag för hur svenska intressenter på ett bättre sätt ska arbeta med sina ansökningar och på så sätt öka antalet svenska projekt.

Jämställdhet inom Interreg

Denna studie genomförs i samarbete med Södertörns högskola och belyser kvalitativa dimensioner av jämställdhet i Interregsamarbetet; i centrum står iakttagelser av kvinnors upplevelser av projektledarskap och en analys av hur den kunskap, erfarenhet och de värderingar som både män och kvinnor har kommer till uttryck inom projekt-samarbetet. Fokus är på det praktiska och dagliga projektarbetet, men relateras till strategiska val inom projektarbetet. Studien kommer att presenteras under 2009.

4.3 Förvaltning av program

6 möten för erfarenhetsutbyte samt ett gemensamt subkommittémöte har genomförts sedan uppdraget startade.

Erfarenhetsutbyte samtliga Interregprogram

Tillväxtverket har genomfört 6 möten för erfarenhetsutbyte mellan de 13 programmen för territoriellt samarbete sedan 2007 till och med våren 2009. De frågor som tas upp anpassas efter programmens önskemål. De frågor som har diskuterats är kommunikationsplaner, uppföljning och utvärdering, information om First Level Control, Interreg Forum, informationsnätverk och utbildningsfrågor. Vid dessa möten informerar även Näringsdepartementet och Interact. En intern arbetsgrupp på Tillväxtverket arbetar löpande med att planera och anordna dessa Erfa-möten. Arbetsgruppen har bla skickat ut förfrågningar till företrädare för de territoriella programmen som förberedelse inför varje möte.

Målgruppen utgörs av förvaltande myndigheter i Sverige och svenska kontaktpunkter för program vars förvaltande myndighet ligger utanför Sverige.

Gemensamt subkommittémöte

Den 24 mars 2009 genomfördes en endagskonferens för ledamöterna i subkommittéerna för Östersjöprogrammet, Nordsjöprogrammet samt Norra Periferin. Syftet var att informera om de 3 programmen, utbyta erfarenheter, informera om lärandeuppdraget samt ge information om den nu av Kommissionen antagna strategin för Östersjöregionen. 42 personer deltog och samtliga var överens om att denna konferens skulle återkomma nästa år.

4.4 Kommunikationsarenor

Websida

En gemensam hemsida, www.interreg.se har skapats under år 2008. Denna sida är en portal med länkar till alla de 13 Interreg-program som Sverige deltar i. Alla program har egna hemsidor där intresserade målgrupper kan finna mer detaljerad information om de enskilda programmen. Målet är att inte dubblera information utan på ett koncentrerat sätt vidarebefordra var relevant information finns att hämta.

Hemsidan introducerades i samband med InterregForum den 2–3 oktober 2008. www.interreg.se ska vidareutvecklas med nyhetsforum, inbjudningar till kurser och konferenser samt publikationsbibliotek.

Upprättande av kommunikationsplan för hela Lärandeuppdraget har påbörjats.

Web-adressen har tagits över från Sveriges Kommuner och Landsting.

Samverkan mellan parterna har fungerat bra då arbetet har processats fram under en längre tid. Planen är att hemsidan ska ha en självständig plats och inte vara knuten till Tillväxtverket, vilken den hitintills varit. Vid bildandet av den nya myndigheten finns nu möjlighet att kunna förverkliga detta.

InterregForum 2–3 oktober 2008

InterregForum är en återkommande konferens. Under konferensen 2008 presenterades väsentliga delar av resultatet av de tematiska seminarier som har genomförts under 2007–2008. Förutom konferensen med 14 workshops, genomfördes en utställning som innehöll alla territoriella program. Under denna konferens fanns möjlighet till fördjupningar och uppföljning av frågeställningar av olika slag. Detta evenemang är den största gemensamma informationsinsatsen som genomförts och samtliga målgrupper enligt handlingsplanen nåddes med drygt 400 deltagare.

Arbetsgruppen har varit involverad och mycket aktiv inför InterregForum. Gruppen träffades 14 gånger för att förbereda och genomföra konferensen. Förberedelserna startade redan 2007. En kommunikationsplan producerades för InterregForum där Nuteks kommunikatör och en konsult samarbetade med projektledningen för konferensen.

Denna konferens är i högsta grad ett gemensamt projekt mellan Tillväxtverket, Boverket, Sida och Sveriges Kommuner och Landsting. Näringsdepartementet har deltagit i alla arbetsgruppsmöten.

Förslag på datum för nästa InterregForum är 1–2 december 2010.

Almedalsveckan

En ytterligare arena som använts för att främja information och diskussion om ämnen relaterade till lärandeuppdraget har varit politikerveckan i Visby. Under sommaren 2008 ordnade t.ex. Sida Östersjöenheten i samarbete med Baltic Development Forum och Södertörns högskola ett tvådagars internationellt symposium (7–8 juli 2008) med titeln *The Future Baltic Sea Region: possible paths of development in the light of the emerging EU-strategy for the region*. Evenemanget hade talare och deltagare från alla länder i regionen och fokuserade på vad den kommande Östersjöstrategin vill uppnå. Av särskild vikt för lärandeuppdraget var att upplägget gav en möjlighet för många projektaktörer att diskutera upplägg och framtida inriktning med policyskapare och makthavare.

Även under 2009 kommer Sida att delta med seminarier tillsammans med regionerna Blekinge, Kalmar och Södra Småland i syfte att föra fram frågor som rör Östersjöstrategin och det territoriella samarbetet som står i fokus för lärandeuppdraget.

5 Slutsatser

5.1 Bedömning av programmen

De gränsregionala programmen bidrar i hög grad till den nationella strategin och dess riktlinjer. Programmen är skrivna i relation till strategin. Breda riktlinjer som nr 4. Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för att stärka innovativa miljöer och nr 7. Främja fördjupat samarbete över nationsgränserna för ett hållbart och innovativt nyttjande och utveckling av naturresurser, kultur och kulturarv tar fasta på innovativa miljöer och har stort genomslag bland projekten.

Vissa riktlinjer är snäva t.ex. riktlinje 5. Bidra till att förbättra kommunikationer mellan nordiska storstadsregioner. Den täcks in i få program. Detsamma gäller riktlinje 6. Främja satsningar på sjömotorvägar över Östersjön för att effektivisera transporterna mellan EU och stärka perifera regioners tillgänglighet.

I de transnationella programmen är riktlinje 7 mest förekommande tätt följd av riktlinje nr 8. Främja fördjupat samarbete kring miljöproblematiken i Östersjön och Nordsjön. Riktlinjer som innebär innovativa miljöer är betydelsefulla i de transnationella programmen. Riktlinje 6 har bara ett projekt, men där beaktas endast sjömotorvägar och inte andra infrastruktursatsningar.

De interregionala programmen har som huvudsyfte att sprida kunskap och bygga upp metoder för effektivt lärande inom stadsutveckling och regional utveckling och bidrar på ett övergripande plan till att nå målen i den nationella strategin.

Svenska partners återfinns i över två tredjedelar av de beslutade projekten och i knappt hälften av dessa har en svensk leadpartner, vilket måste betraktas som ett gott betyg hitintills.

Ett antal mål i EU:s strategi för hållbar utveckling saknas i den nationella strategins riktlinjer; exempelvis klimatförändringar och ren energi, folkhälsa, social integration, demografi och invandring.

Vidare saknas riktlinjer som berör samhällsplanering och stadsutveckling i den nationella strategin.

I EU:s Strategin för Östersjöregionen återfinns också riktlinjer avseende säkerhet till sjöss mm som saknas i den nationella strategins riktlinjer.

De bedömningar som gjorts avseende programmens bidrag till nationella strategin står antingen förvaltningsmyndigheter, kontaktpunkter alternativt Tillväxverket för.

5.2 Bedömning av arbetsprocessen

Det s.k. lärandet inom territoriellt samarbete sjuades 2007 med uppdrag till Nutek/Tillväxtverket, Sida Östersjöenheten, Boverket samt Sveriges kommuner och landsting att etablera ett samarbete i syfte att stärka det lokala och regionala utvecklingsarbetet genom att följa upp resultat och sprida erfarenheter av de insatser som genomförs inom ramen för de gränsregionala, transnationella och interregionala samarbetsprogram där Sverige deltar.

Uppdraget är till sin karaktär tämligen ospecificerat och lösligt formulerat i de olika regleringsbrev, vilket fick som en naturlig konsekvens att diskussionerna kring vad som skulle göras och hur det skulle genomföras kom att ta en hel del tid och kraft i anspråk.

Det har betonats från Näringsdepartementets sida att uppdraget skall tolkas som ett långsiktigt sådant men någon bortre tidshorisont är inte angiven tex om uppdraget ska pågå under innevarande programperiod.

Ett stort antal möten arrangerades där upplägg och organisation av uppdraget diskuterades; arbetsgrupper och styrgrupper tillsattes; handlingsplaner för de olika aktiviteterna diskuterades och antogs.

Riktlinjer har tagits fram för arbetet och den tid de tog att få fram detta dokument visar på att det krävs tid när flera parter ska samarbeta. Detta dokument har en tydlig ansvarsfördelning med en struktur för uppdragets genomförande men kommer att bearbetas och revideras allteftersom arbetet fortskrider. Revidering över tiden är en naturlig konsekvens av ett uppdrag som löper under flera år. En bidragande orsak till den utdragna arbetsprocessen är omsättning av personal samt organisationsförändringar inom några av myndigheterna.

Även om det tog tid att hitta formerna för samarbetet har uppdraget utvecklats till ett gemensamt uppdrag där alla parter tvingats ta till sig nya perspektiv och nytt kunnande samt medfört ökade kontakter i det vardagliga arbetet. Det är viktigt att understryka att parterna kompletterar varandra på ett fruktbart sätt kunskapsmässigt och har många mottagare genom sina olika målgrupper. Målgrupperna är projektägare och potentiella projektaktörer, dvs. politiken, kommunala och regionala offentliga myndigheter samt sektorsmyndigheter. Samarbete med Enterprise Europe Network har inletts. Detta nätverk har SME som sin huvudmålgrupp och som på sikt kan engagera privata aktörer i transnationella program.

Ett stort antal aktiviteter i syfte att sprida resultat och effekter av de territoriella samarbetsprojekten har genomförts. Vi bedömer att det höga svenska deltagandet i vissa program i viss utsträckning är en konsekvens av dessa insatser.

Synergier mellan uppdraget och reguljära arbetsuppgifter har för t.ex. Sida Östersjöenheten bidragit till en ny och oväntad plattform för spridningen av lärandeuppdragets insikter och resultat – nämligen rådgivning gentemot projektaktörer inför skapandet av insatser.

För Tillväxtverkets del har det medfört att information om Interreg-programmen ges tillsammans med information om de nationella regionala programmen. Denna information ges av de regionala programkontoren.

Vidare kan också konstateras att den internationella aspekten av det territoriella samarbetet har kommit i fokus och har genererat ett ökat intresse hos aktörer i regionen. Med detta menas att det är mer gemensamma projekt i större utsträckning än tidigare då det varit en tendens att mer se projekten som parallella processer. Detta har i sin tur öppnat nya möjligheter att nå ut med information om vårt gemensamma uppdrag och dessutom påtagligt ökat engagemanget för internationellt projektsamarbete.

Utvecklingen av webbsidan har inte skett enligt planering bland annat på grund av otillräckliga resurser och övergången till det nya Tillväxtverket.

Ytterligare en reflexion är frågan om resurstillgången. För närvarande har inga extra resurser skickats med för framtagning av rapporter eller seminarier. Detta får konsekvenser för framförallt kommunikation och informationsaktiviteter, t.ex. SKL:s seminarier för tematiskt erfarenhetsutbyte, eftersom dessa med nödvändighet har varit avgiftsfinansierade för att kunna genomföras, vilket har blivit ett irritationsmoment bland deltagarna med hänsyn till att Lärandeuppdraget är ett regeringsuppdrag.

6 Att vidareutveckla

6.1 Programmen i relation till den nationella strategin

Den nationella strategins riktlinjer, skulle kunna utökas och stärkas inom några områden genom att kompletteras med ett antal mål i EU:s strategi för hållbar utveckling exempelvis klimatförändringar och ren energi, folkhälsa, social integration, demografi samt invandring.

Det är angeläget att ytterligare metodiskt utvecklade kommunikationsprojekt, knutna till europeiskt och makroregionalt perspektiv, kommer till stånd inom Interreg under kvarvarande del av perioden.

Den nationella strategins riktlinjer, skulle kunna stärkas inom några områden. Till exempel saknas att antal mål, som ingår i EU:s strategi för hållbar utveckling i den nationella strategins riktlinjer; som klimatförändringar och ren energi, folkhälsa, social integration, demografi och invandring.

Strategin kan även kompletteras med riktlinjer för samhällsplanering och stadsutveckling. Projekt inom dessa områden skulle kunna förena insatser avseende ekonomisk utvecklingsplanering med arbete inom fysisk planering och regionalt tillväxtarbete och som har en viktig relation till den lokala översiktsplaneringen i kommunerna.

Målen i EU:s Strategi för Östersjöregionen skulle även kunna återspeglas i den nationella strategin. En sådan riktlinje skulle kunna avse säkerhet till sjöss.

Mer kvalitativ kunskap och lärande bör följas upp med fortsatt rapportering.

Förslag inför framtida Interregprogram skulle möjligen Interreg IVC eller motsvarande program kunna utvidgas, eftersom söktrycket är mycket högt och många goda projekt får ingen möjlighet att realiseras.

6.2 Arbetsprocessen

Även om Lärandeuppdraget har kommit en bra bit på väg så finns det fortfarande förbättringsmöjligheter. Ytterligare diskussioner om de aktiviteter som genomförts måste till för att kunna dra slutsatser om eventuella förändringar både beträffande innehåll och arbetsprocess.

Ett område som bör vidareutvecklas är att hitta metoder för effektivt lärande.

Samspelet och samarbetet mellan de territoriella och nationella regionala programmen måste intensifieras speciellt med inriktning på utvecklingen av metoder för effektivt lärande.

Även om Lärandeuppdraget redan idag kan sägas bidra till strategin för Östersjöregionens genomförande genom sitt starka fokus på regionen så skulle mer kunna göras genom att mera systematiskt sammanställa godkända projekt inom samtliga programs olika insatsområde. Detta i syfte att öppna upp för och möjliggöra samarbete mellan olika projektägare i skilda program. Vidare får man också kontinuerligt en bild av hur projekten bidrar till den nationella strategin. Dessa diskussioner skulle med fördel kunna föras på Interregerfa. Dessa möten har fram till nu varit av mer teknisk karaktär, vilket är naturligt i ett uppbyggnadsskede, men skulle mycket väl kunna omfatta diskussioner om projekt med samma inriktning men i olika program och programmens relation till strategin för Östersjöregionen. Ett närmare samarbete med Interact kan ge ytterligare användbar kunskap.

I och med framväxten av en EU-strategi för Östersjöregionen så har Sida Östersjöenheten fått direktivet att *”förbereda och underlätta genomförandet av EU:s Östersjöstrategi”* (regleringsbrevet 2009). Detta har medfört att enhetens arbete med lärandeuppdraget kan utvecklas och synergierna med den övriga verksamheten kan göras än tydligare. I strategin för Östersjöregionen understryks de nationella regionala programmens betydelse för genomförandet, vilket i sin tur uppmärksammar behovet av ett samarbete mellan dessa program och Interreg-programmen. Lärandeuppdraget och implementeringen av strategin för Östersjöregionen är förvisso i dagsläget två skilda uppdrag men vi ser det förstnämnda som en viktig input för den sistnämnda.

Ett område som bör ges en högre prioritet gäller arbetet med en Kommunikationsarena. En kommunikationsplan bör omgående tas fram. Fortfarande saknas en informationsfolder eller liknande såväl på svenska som på engelska. Speciellt med hänsyn till att vi har åtagit oss att i möjligaste mån segla under gemensam flagg i dessa frågor. Vidare behövs det en kontinuerlig uppdatering av webbsidan.

En kontinuerlig bevakning av implementeringen av strategin för Östersjöregionen bör ske inom ramen för Lärandeuppdraget och kopplingen till den nationella strategin. Det är även angeläget att ge exempel på och belysa hur strategin kan tas om hand och konkretiseras i kommunernas översiktsplanering.

Särskilda medel till framförallt informationsaktiviteter och rapporter skulle underlätta och medföra en intensifiering av informationsaktiviteterna.

Rapporter från Tillväxtverket

Publications issued by the Swedish Agency for Economic and Regional Growth

Rapporter

Reports

Rapport 0001	Turismutbildningar 2008 – Med perspektiv på utbud och efterfrågan
Rapport 0002	Inspiration till utveckling av hållbar turism
Rapport 0004	Förutsättningar för hållbar tillväxt i gruv- och mineralsektorn
Rapport 0005	Klusterinitiativ, utbildningssatsningar och kompetensförsörjning
Rapport 0006	Försäljning av miljöanpassade varor och tjänster
Rapport 0007	Näringslivets administrativa kostnader för transportområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0008	Näringslivets administrativa kostnader för jordbruks-, skogsbruks- och fiskeområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0009	Näringslivets administrativa kostnader för energiområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0010	Näringslivets administrativa kostnader för miljöområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0011	Näringslivets administrativa kostnader för tull- och utrikeshandel – Uppdatering 2008
Rapport 0012	Näringslivets administrativa kostnader för bygg- och fastighetsområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0013	Näringslivets administrativa kostnader för skatteområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0014	Näringslivets administrativa kostnader för associationsrätt – Uppdatering 2008
Rapport 0015	Näringslivets administrativa kostnader för årsredovisning och bokföring – Uppdatering 2008
Rapport 0016	Näringslivets administrativa kostnader för hälso- och sjukvårdsområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0017	Näringslivets administrativa kostnader för kommunikationsområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0018	Näringslivets administrativa kostnader för finansområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0019	Näringslivets administrativa kostnader för produkt- och konsumentområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0020	Näringslivets administrativa kostnader för statistikområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0021	Näringslivets administrativa kostnader för livsmedelsområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0022	Näringslivets administrativa kostnader för arbetsrättsområdet – Uppdatering 2008
Rapport 0023	Näringslivets administrativa kostnader – Sammanställning 2008
Rapport 0024	Utvärdering av den Europiska regionala utvecklingsfondens program för Övre Norrland. Delrapport 1
Rapport 0025	Utvärdering av den Europiska regionala utvecklingsfondens program för Mellersta Norrland. Delrapport 1
Rapport 0026	Utvärdering av den Europiska regionala utvecklingsfondens program för Norra Mellansverige. Delrapport 1
Rapport 0027	Utvärdering av den Europiska regionala utvecklingsfondens program för Östra Mellansverige. Delrapport 1
Rapport 0028	Utvärdering av den Europiska regionala utvecklingsfondens program för Stockholmsregionen. Delrapport 1
Rapport 0029	Utvärdering av den Europiska regionala utvecklingsfondens program för Västsverige. Delrapport 1

Beställning via www.tillvaxtverket.se/publikationer. Tel 08-681 91 00

Orders: www.tillvaxtverket.se/publikationer. Phone +46 8 681 91 00

Rapport 0030	Utvärdering av den Europiska regionala utvecklingsfondens program för Småland och Öarna. Delrapport 1
Rapport 0031	Utvärdering av den Europiska regionala utvecklingsfondens program för Skåne-Blekinge. Delrapport 1
Rapport 0032	Uppföljning och resultatvärdering av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet – Budgetåret 2008
Rapport 0033	Att gunga ett system – eller ett system i gungning
Rapport 0034	Kvinnliga affärsänglar
Rapport 0035	Lokala innovativa miljöer – En förstudie
Rapport 0036	Kommunicera turism på nätet
Rapport 0038	Ökat entreprenörskap och utvecklat företagande genom kultur-, kulturarvs- och idrottsprojekt
Rapport 0039	Följeforskning av verksamhet vid lokala och regionala resurscentra för kvinnor – Slutrapport 2009
Rapport 0040	Lärande inom territoriellt samarbete
Rapport 0041	Women business angels – essential players on the financial markets – Summary
Rapport 0042	Initiativ och program för att utveckla den informella riskkapitalmarknaden i Europa
Rapport 0043	Initiatives and Programmes to Develop the Informal Venture Capital Market in Europe – Executive summary

Böcker publicerade av Nutek 2008 –2009

Nutek published the following books 2008–2009

- B 2008:1 De nya affärsinnovationerna
- B 2008:2 Entreprenörskapsbarometern 2008

Rapporter publicerade av Nutek 2008–2009

Nutek published the following reports 2008–2009

- R 2008:01 Mer vård för pengarna
- R 2008:02 Näringslivets administrativa kostnader för associationsrätt
- R 2008:03 Näringslivets administrativa kostnader på produktområdet
- R 2008:04 Näringslivets administrativa kostnader på konsumentområdet
- R 2008:05 Näringslivets administrativa kostnader för tull- och utrikeshandel
- R 2008:06 Offentlig upphandling – vad tycker företagen är krångligt?
- R 2008:08 Forskning om invandrares företagande – en litteraturoversikt
- R 2008:07 Vård och omsorg som motor för regional utveckling
- R 2008:09 Riskkapitalbolagens aktiviteter och finansiering i tidiga skeden, Fjärde kvartalet 2007 samt Helår 2007
- R 2008:10 Näringslivets administrativa kostnader på energiområdet
- R 2008:11 Näringslivets administrativa kostnader för hälso- och sjukvårdsområdet
- R 2008:12 Näringslivets administrativa kostnader på transportområdet
- R 2008:13 Näringslivets administrativa kostnader på finans- och försäkringsområdet
- R 2008:14 Näringslivets administrativa kostnader inom kommunikationsområdet
- R 2008:15 Kompletterande skattemätning Näringslivets administrativa kostnader
- R 2008:16 Vägledning följeforskning
- R 2008:17 Vad menas med cleantech?
- R 2008:21 Företagens villkor och verklighet 2008 – dokumentation och svarsöversikt
- R 2008:22 Näringslivets administrativa kostnader för konsumentlagstiftningen – uppdatering för 2007
- R 2008:23 Näringslivets administrativa kostnader för livsmedelsområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:24 Näringslivets administrativa kostnader för miljöområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:25 Näringslivets administrativa kostnader för bygg- och fastighetsområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:27 Näringslivets administrativa kostnader för statistikområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:28 Näringslivets administrativa kostnader för transportområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:29 Näringslivets administrativa kostnader för tull och utrikeshandel – uppdatering för 2007
- R 2008:30 Näringslivets administrativa kostnader för årsredovisning – uppdatering för 2007
- R 2008:32 Näringslivets administrativa kostnader för bokföring – uppdatering för 2007
- R 2008:33 Näringslivets administrativa kostnader för associationsrätt – uppdatering för 2007
- R 2008:34 Näringslivets administrativa kostnader för arbetsrättsområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:35 Näringslivets administrativa kostnader för kommunikationsområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:36 Näringslivets administrativa kostnader för energiområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:37 Näringslivets administrativa kostnader för finansiell lagstiftning – uppdatering för 2007
- R 2008:38 Näringslivets administrativa kostnader för hälso- och sjukvårdsområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:39 Näringslivets administrativa kostnader för jordbruks-, skogsbruks- och fiskeområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:40 Värdering av kvalitet vid upphandlingar av vård och omsorg
- R 2008:42 Näringslivets administrativa kostnader för skatteområdet – uppdatering för 2007
- R 2008:43 Uppföljning och resultatvärdering av regionala företagsstöd och stöd till projektverksamhet 2007

Beställning via www.tillvaxtverket.se/publikationer. Tel 08-681 91 00

Orders: www.tillvaxtverket.se/publikationer. Phone +46 8 681 91 00

- R 2008:44 Kringtjänster till vård och omsorg
R 2008:45 Entreprenörens affärsmöjligheter inom vård och omsorg
R 2008:47 Tillväxten och entreprenörskapets geografi
R 2008:48 Svensk export inom hälso- och sjukvård samt omsorg
R 2008:49 Export av vård- och omsorgstjänster – Utvecklingen ur ett europeiskt perspektiv
R 2008:51 Nätverkssamarbete och destinationsutveckling – en jämförelse av ett storskaligt och ett småskaligt utvecklingsprojekt
R 2008:52 Analys av produktivitetspotentialen hos underleverantörer till den svenska fordonsindustrin
R 2009:01 Nyttan med samarbete – Samverkansmönster i svenska småföretag 2008
R 2009:04 Offentliga upphandlingar och elektroniska upphandlingssystem

Litet urval av skrifter från Nuteks Info-serie

A small selection of publications from Nutek's Information list

- Info 070-2008 EntreprenörSkola
Info 012-2009 Nuteks årsbok 2009
Info 019-2009 Fordonsindustrin i nationell och regional belysning

För fler och växande företag samt ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv i alla delar av landet.

Lärande inom territoriellt samarbete

Den här lägesrapporten presenterar resultat från det svenska deltagandet i samtliga program för europeiskt territoriellt samarbete från programperiodens start 2007. Rapporten har tagits fram av Tillväxtverket i samarbete med Sida Östersjö-enheten Boverket och Sveriges Kommuner och Landsting

---

Rapport 0040

